

U.2024.4689
U.2024.4689
FED2024.86

Personskade opstået i forbindelse med trafikuheld på vej til arbejde, efter at den ansatte havde forberedt dagens arbejde hjemmefra, var ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven. [anket]

Erstatning uden for kontraktforhold 3212.1 og 32.3 - Erstatningsret (FED) 1.5 og 2.6 - Forvaltningsret 26.1.

A havde en fast arbejdsplads i kommunens administrationsbygning, men hendes arbejde foregik i øvrigt i vidt omfang i daginstitutioner i kommunen. Hun kom til skade i et trafikuheld, da hun i sin egen bil var på vej fra hjemmet til en daginstitution, hvor hun skulle arbejde den pågældende dag. Den vej, hun havde valgt at køre, var ca. 2 km længere, end hvis hun først var mødt på sin faste arbejdsplads og kørt videre derfra. Før hun kørte, havde hun i sit hjem brugt 15-20 minutter på at forberede dagens opgaver, og spørgsmålet under sagen var, om dette arbejde medførte, at skaden opstået under kørslen var sikret efter arbejdsskadesikringsloven. Med henvisning til bemærkningerne til lovens § 4 og til den dagældende bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003 om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde fandt landsretten, at det afgørende var, om udførelsen af hjemmearbejdet indebar, at tjenesteforholdet til kommunen eller hensynet til kommunens interesser havde haft indflydelse på befordringen fra hjemmet til arbejdspladsen. A havde selv tilrettelagt, hvordan hun skulle komme til institutionen og hvor og hvornår, hun ville forberede sig til arbejdsopgaven. Det var således hende selv, der besluttede, at dette skulle ske i hjemmet, umiddelbart før hun kørte mod institutionen, og der sås ikke at have været noget til hinder for, at hun kunne have forberedt sig på et tidligere tidspunkt, eller at hun kunne have forberedt sig på arbejdspladsen. Kommunen sås endvidere ikke konkret at have haft nogen fordel af, at A valgte at forberede sig som sket. Landsretten fandt derfor, at tjenesteforholdet til kommunen eller hensynet til kommunens interesser ikke havde haft en sådan indflydelse på befordringen, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at befordring fra hjemmet til arbejdspladsen ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. (Dissens)¹

V.L.D. 14. august 2024 i anke II. afd. BS-17001/2023-VLR

(Peter Buhl, Cecilie Kabel Revsbech og Linda Hebo Lange (kst.)).

*Ikast-Brande Kommune (adv. Anne Mette Myrup Opstrup, Kbh.)
Biintervenient Kommunernes Landsforening (adv. Anne Mette Myrup Opstrup, Kbh.)
mod*

Ankestyrelsen (adv. Jens Balle Reeder, Kbh.)

Retten i Hernings dom 1. marts 2023, BS-47882/2021-HER

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 14. december 2021.

Sagen drejer sig om, hvorvidt der er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsen afgørelse af 30. september 2021 og efterfølgende rettelssafgørelse af 1. oktober 2021. Ankestyrelsen har truffet afgørelse, om at A var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, da hun

23. februar 2015 som bilist kom til skade i et færdselsuheld. A var på skadestidspunktet ansat hos sagsøgeren, Ikast-Brande Kommune.

Det er ubestridt, at færdselsuheldet skete under A's transport til en institution, hvor hun skulle arbejde som ressourcepædagog. Det er et centralt spørgsmål i sagen, hvorvidt hun arbejdede hjemme, før hun påbegyndte transporten til institutionen.

Ikast-Brande Kommune har nedlagt følgende påstand:

Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at A ikke ved færdselsuheldet den 23. februar 2015 var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, jf. §§ 5 og 4, stk. 3.

Ankestyrelsen har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært: hjemvisning.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Ankestyrelsen har tidligere truffet afgørelse i sagen den 10. oktober 2017. Ankestyrelsen vurderede, at A på skadestidspunktet var omfattet af arbejdsskadeloven.

Der blev herefter udtaget stævning mod Ankestyrelsen den 14. januar 2020 vedrørende spørgsmålet om anerkendelse. Ved dom af 25. februar 2021 fandt retten i Herning, at sagen skulle hjemvises til fornyet behandling hos Ankestyrelsen.

Rettens begrundelse og resultat lød som følger:

»Under hovedforhandlingen i sagen er der fremkommet nye, væsentlige oplysninger for afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt ulykken, som A var udsat for, er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Under sagens behandling i det administrative system og herunder Ankestyrelsens sagsbehandling har det hele tiden været antaget, at A havde lov at arbejde hjemme. B har imidlertid under hovedforhandlingen forklaret, at A alene havde lov til at arbejde hjemme efter forudgående tilladelse, hvilket ikke forelå for den dag, hvor ulykken indtraf. A har ikke haft lejlighed til at kommentere på disse oplysninger, der endvidere ikke ses at fremgå af forklaringen fra C og den beskrivelse af hendes arbejde som

4690

ressourcepædagog, som blev udarbejdet af arbejdsgiveren den 10. marts 2017. På denne baggrund finder retten, at sagen rettest skal hjemvises til fornyet behandling hos Ankestyrelsen, og retten tager derfor Ikast-Brande Kommunes subsidiære påstand til følge.«

Ankestyrelsen genoptog herefter sagsbehandlingen.

Af Ankestyrelsens afgørelse af 30. september 2021 fremgår:

»...

Begrundelsen for afgørelsen om arbejdet forhold

En sag kan genoptages på ulovbestemt grundlag hvis der kommer nye oplysninger af så væsentlig betydning, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet resultat, hvis myndigheden havde haft oplysningerne i forbindelse med den oprindelige afgørelse. En sag kan også genoptages på ulovbestemt grundlag hvis myndigheden har begået væsentlige sagsbehandlingsfejl. Herudover kan en sag genoptages på ulovbestemt grundlag, hvis der sker en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft af de retlige forhold, som den oprindelige afgørelse blev afgjort efter.

Vi har genoptaget vores afgørelse af 10. oktober 2017 om arbejdets forhold på ulovbestemt grundlag.

Vi lægger vægt på, at Retten i Herning ved dom af 25. februar 2021 har hjemvist sagen til os.

Denne afgørelse træder derfor i stedet for vores tidligere afgørelse af 10. oktober 2017 om arbejdets forhold.

Sådan vurderer vi sagen

¹ Procesbevillingsnævnet har den 7. november 2024 givet tilladelse til anke af dommen til Højesteret.

Ankestyrelsen vurderer, at du er omfattet af arbejdsskadelovens personkreds.

Vi vurderer efter en konkret bedømmelse af sagen, at du var påbegyndt dit arbejde hjemmefra, da skaden skete. Du var derfor omfattet af arbejdsgivers arbejdsskadesikring fra du begyndte arbejdet hjemmefra med at tjekke mails, kalender og telefonbeskeder.

Hvad er afgørende for resultatet

Du var på skadestidspunktet den 23. februar 2015 ansat som resourcepædagog i Ikast-Brande Kommune. Du havde tilknytning til flere daginstitutioner i kommunen, hvor du vejledte og indgik i pædagogiske opgaver i forhold til børn med særlige udfordringer. Under opgavevaretagelsen samarbejdede du med flere aktører, herunder personalet i den enkelte institution, forældre og andre fagfolk. Du planlagde selv dit arbejde og arbejdstid. Du har oplyst, at du typisk besøgte to-tre institutioner dagligt og ellers udførte kontorarbejde på din faste arbejdsplads på Bellisvej i Nørre Snede eller hjemme. Du har også oplyst, at du påbegyndte arbejdsdagen hver dag klokken 8.00 og normalt mødte ind på din faste arbejdsplads om morgenen, hvorfra du kørte ud til de planlagte institutioner. Du var udstyret med arbejdstelefon og arbejds-iPad. Du startede hver morgen arbejdsdagen ved at tjekke mails, kalender, opkald og beskeder for aflysninger eller ændringer i planlagte arbejdsopgaver og gennemgang af ugens møder. Under sagens behandling ved Retten i Herning har du oplyst, at du den konkrete dag orienterede dig i din bærbare computer, hvor den foreløbige rapport i anonymiseret form lå på dit virtuelle skrivebord. Du læste rapporten flygtigt igennem, men du skrev ikke på rapporten. Selv om omfanget af det arbejde, som du udførte den pågældende morgen, før du kørte hjemmefra, i andre sammenhænge måske ikke ville anses for at være et egentligt stykke arbejde, vurderer vi i den konkrete sag, at arbejdet har haft karakter af et egentligt stykke arbejde i form af forberedelse til det møde, som du skulle deltage i først, som arbejdsgiver er den nærmeste til at bære ansvaret for.

Din arbejdsgiver har oplyst, at du ikke havde en hjemmearbejdsplads, men kunne opkobles til arbejdspladsens netværk via Citrix.

Din arbejdsgiver (Leder PPR-småbørn) har i brev af 10. marts 2017 også redegjort generelt for en resourcepædagogets typiske arbejdsuge i kommunen. Det er oplyst, at man enten møder ind på en institution fra morgenstunden for at løse en konkret opgave eller give vejledning, eller starter hjemme eller på den faste arbejdsplads for at forberede sig, læse mails, lave skriftligt arbejde eller holde møder.

Man har typisk tre-fem igangværende opgaver på forskellige institutioner i det samme tidsrum. Den enkelte opgave på dagen vil typisk vare mellem 1 ½ time til en hel formiddag eller eftermiddag. Der er ugentligt en mødeeftermiddag for alle i afdelingen. Den enkelte medarbejder planlægger selv sit arbejde og arbejdstid, som typisk ligger mellem klokken 8.00 og 16.00 henset til institutionernes åbningstid.

Under sagens behandling ved Retten i Herning har din arbejdsgiver (Børne- og familiechef) oplyst, at du ikke havde en egentlig hjemmearbejdsplads med skrivebord eller lignende, men havde mulighed for at arbejde hjemmefra. Medarbejderne kunne benytte sig af muligheden for at arbejde hjemme, men det var noget, de valgte.

Under sagens behandling ved Retten i Herning har din chef (Leder PPR småbørn) oplyst, at du ikke havde en egentlig hjemmearbejdsplads, men mødte ind på institutionen eller kontoret. Hvis man skulle arbejde hjemme, så skulle det aftales med ham. Han havde ikke aftalt med dig, at du skulle arbejde hjemme den 23. februar 2015.

Retten i Herning fandt på den baggrund, at der var fremkommet nye, væsentlige oplysninger for afgørelsen af spørgsmålet om,

hvorvidt ulykken, som du var udsat for, var omfattet af arbejdsskadesikringsloven og hjemviste på den baggrund sagen til os.

Vi har herefter rettet henvendelse til Ikast-Brande Kommune og bedt kommunen dokumentere, hvilke

4691

regler omkring hjemmearbejde, der var gældende på tidspunktet for din tilskadekomst den 23. februar 2015.

Ikast-Brande Kommune har herefter den 13. august 2021 oplyst de dagældende regler for hjemmearbejde.

Vi vurderer, at der ikke fremgår regler om aftale for hjemmearbejde i det tilsendte, men at det alene fremgår, at en hjemmearbejdsplads skal være omfattet af arbejdsmiljøreglerne.

Vi vurderer derfor, at der er tale om en ny forklaring fra arbejdsgiver afgivet i retten den 28. januar 2021.

Vi lægger herved vægt på, at den nye forklaring ikke kan indeholdes i den tidligere forklaring i brev af 10. marts 2017 og ikke kan siges blot at være en uddybning af forholdet.

Vi lægger videre vægt på, at den nye forklaring heller ikke fremgår af de regler som var gældende for hjemmearbejde på tidspunktet for din tilskadekomst den 23. februar 2015.

Vi har overfor arbejdsgivers forklaring lagt afgørende vægt på, at du har indsendt vidneforklaringer fra kolleger som skriftligt bekræfter eksistensen af en ordning om hjemmearbejde uden forudgående samtykke fra lederen, hvilket understøtter dine oplysninger. Vi vurderer på den samlede baggrund, at det på tidspunktet for ulykken på din arbejdsplads var muligt at arbejde hjemmefra - også uden forudgående samtykke.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vil nu træffe afgørelse om, hvorvidt din skade kan anerkendes som en arbejdsskade.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, fra dit og arbejdsgivers svar på spørgeskema om til og fra arbejde, din arbejdsgivers beskrivelse af arbejdstid, opgaver og typisk arbejdsuge for en resourcepædagog af 10. marts 2017, Retsbog fra Hovedforhandlingen, dom af 25. februar 2021, oplysninger fra din advokat af 6. maj 2021, oplysninger fra ARK Advokatpartnerselskab af 8. juni og 29. september 2021 samt brev fra din advokat af 5. juli 2021.

Om reglerne

En ulykke, som sker under færdens mellem hjemmet og tilskadekommes faste eller midlertidige arbejdsplads, er som hovedregel ikke omfattet af arbejdsskadeloven. Hovedreglen kan imidlertid fraviges, når færdens mellem hjem og arbejdet har karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse.

...«

Af Ankestyrelsens rettelsesafgørelse af 1. oktober 2021 fremgår: »...

Om Ankestyrelsens afgørelse af 30. september 2021 i A's arbejdsskadesag

Ankestyrelsen fremsender en rettelsesafgørelse i ovenstående sag, da vi ved en fejl havde skrevet i afgørelsen, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring nu vil træffe afgørelse om, hvorvidt A's skade kan anerkendes som en arbejdsskade.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har allerede truffet en sådan afgørelse.

Vi beklager ulejligheden.

...«

Forklaringer

A har forklaret, at hun kan vedstå sin forklaring fra tidligere. Hun skulle ikke holde møde med forældrene samme dag, men vist næste dag.

Både på computer og i papir havde hun notater om barnet. Det er vigtigt, at hun har gjort sig klart, hvilke oplysninger hun gerne ville have, og hvilke spørgsmål hun ville stille. Det var nødvendigt at

læse rapporten igennem for at blive opdateret på, hvad hun havde konkluderet indtil nu. Hun skulle afslutte opgaven med barnet denne dag. Hun havde observeret barnet i strukturerede sammenhænge, men ikke i friere tid som f.eks. imellem aktiviteterne. Hun havde vist observeret barnet to gange tidligere. Hun ved ikke, hvor lang tid det tog at forberede dagens møde. Hun vil tro, at den foreløbige rapport fyldte et par sider.

Da hun udfyldte den første anmeldelse af kravet, tænkte hun ikke på at uddybe sine arbejdsopgaver.

Hun læste også i kalenderen for at se, hvilke andre opgaver hun havde den dag. Hun havde nogle farverige kufferter stående på kontoret, som hun brugte til at transportere f.eks. spil i, når hun skulle ud i institutionerne.

B hendes leder ville gerne, at hun kom ud i institutionerne om formiddagen, hvor der er flest aktiviteter. Hun skulle ikke bruge kufferterne til mødet den 23. februar 2015. Om eftermiddagen var hun oftere på kontoret. Hun behøvede ikke at aftale hjemmearbejde med B.

Foreholdt ekstrakten side 90, 96 og 175, hvorefter hun læste mails, gennemgik arbejdsskalender og læste den foreløbige rapport om barnet, før hun kørte mod institutionen. Forklarede hun, at hun i forbindelse med anmeldelsen havde svært ved at sidde og skrive på grund af generne fra ulykken. Hun tillagde det heller ikke betydning på daværende tidspunkt.

Foreholdt bilag 14 var en anbefaling, som B skrev til hende. Hun bad ham om at lave den, fordi hun håbede at komme i arbejde igen. Hun drøftede med B, om der var tilføjelser eller noget, som hun havde glemt. Hun kan ikke huske, om hun havde tilføjelser. Foreholdt ekstrakten side 125, hvorefter B havde sagt, at han skrev beskrivelsen af arbejdsopgaver til brug for en praktik, er hun ikke enig. Den blev udarbejdet til brug for sagen. Hun sendte den ind til arbejdsskademyndighederne.

Hun havde ikke sagt til B, at hun arbejdede hjemme den 23. februar 2015. Foreholdt ekstrakten, side 90,

4692

hvor hun skrev, at uheldet skete i hendes arbejdstid, forklarede hun, at hun normalt startede sin arbejdstid, når hun kørte forbi administrationsbygningen i Nr. Snede, selvom hun kørte direkte til en institution for at arbejde der. Hun har problemer med korttidshukommelsen og visse kognitive problemer, men har i øvrigt ikke problemer med hukommelsen.

Foreholdt ekstraktens side 175, forklarede hun, at hun muligvis havde journalnotater på computerne, men der kan godt have været en handleplan/journalnotater i sagsbehandlingssystemet. Hun er ikke enig i, at det var første gang, hun observerede barnet. Hun kan ikke huske, om en af hendes kolleger havde observeret barnet.

Hun kan ikke huske, hvad hun kaldte den foreløbige rapport om barnet på skrivebordet. Hun havde ikke mange observationsopgaver. Hun havde kun en observationsopgave ad gangen. En observationsopgave tog ca. 14 dage. Hun havde også nogle håndskrevne notater. Det var hendes sædvanlige arbejdsform først at lave et Word dokument for derfor at lægge dokumentet over i sagsbehandlingssystemet, når det var færdigt. Hun ved ikke, hvad der skete med rapporten efter hendes uheld. Det kan hun ikke huske. Hun vil tro, at B har taget ansvar for at give opgaven med barnet videre til en kollega.

Barnet havde svært ved at regulere sin selv og kunne finde på at slå og havde svært ved at indgå i leg med andre børn. Hun kørte hjemmefra ca. kl. 7.35. Hendes arbejdsdag startede normalt kl. 8 og hun var typisk i institutionen kl. 8.30. Hendes arbejdstid var normalt fra kl. 8-16, men hun kunne godt arbejde tidligt om morgenen eller om aftenen, uden at det blev aftalt. Hun førte kalender. Det var vigtigt, at det blev gjort.

Foreholdt ekstrakten side 90, forklarede hun, at hun normalt kørte forbi administrationsbygningen, men hun påbegyndte ikke arbejdet fra administrationsbygningen. Foreholdt ekstrakten side 333, kan det passe, at hun kørte den rute den omhandlede dag. Administrationsbygningen er markeret med en ring. Det kan passe, at der er to kilometers forskel på den rute hun valgte og ruten fra administrationsbygningen og til institutionen.

Normalt ville hun havde været fremme ved institutionen ca. kl. 8.30, men hun blev forsinket på grund af, at det var snevejr. Efterfølgende har hun ikke snakket med B om, at hun arbejdede hjemme om morgenen, før hun kørte mod institutionen. Hun havde ikke møde med BUPL fysisk, før de anmeldte skaden for hende. Hun havde fået at vide af sin tillidskvinde, at hun syntes, at skaden skulle anmeldes som en arbejdsskade. Hun bad BUPL om at hjælpe hende med at anmelde skaden. Hun ved ikke, om hun læste anmeldelsen, før den blev sendt. Hun kan ikke huske, hvad hun talte med BUPL om.

Hun har fået udbetalt et beløb fra sin ulykkesforsikring. Hun ved ikke, om hun har fået udbetalt et beløb fra ulykkesforsikring for varigt mén. Der er en verserende sag mod modpartens ansvarsforsikringsselskab, som afventer denne sag. Hun havde en rideulykke mange år forud for færdselsulykke, men mener ikke, at rideulykken har sammenhæng med de gener, som hun oplever. Hun ved ikke, om der kører en retssag mod ansvarsforsikringsselskabet.

B har forklaret, at han kan vedstå sin forklaring fra retsmødet i den tidligere sag.

Foreholdt ekstrakten side 125, var han ikke bekendt med, at brevet skulle bruges i en arbejdsskadesag. Han havde tidligere skrevet en anbefaling til A. Det var en stor opgave og ansvar for ham at få A tilbage til arbejde. Derfor skrev han beskrivelsen på side 125 i ekstrakten. Han skrev, at arbejdsdagen startede enten hjemme eller på kontoret. Han fulgte stadig A også i 2016. Han vidste, at hun havde svært ved at køre bil og det eneste fokus var at skrive en beskrivelse, som gav hende de bedste muligheder for at komme i arbejde igen. Han betonedes beskrivelsen som sket af denne grund.

Foreholdt bilag 14, har han skrevet anbefalingen til A. Hjemmearbejde var ikke et tema for ham, da han skrev anbefalingen. Beskrivelsen på ekstrakten side 125 bad A som, og hun sagde ikke, hvad beskrivelsen skulle bruges til. Han troede, at beskrivelsen skulle bruges til en mulighed for job for A. Der var ikke frit for hans medarbejdere at arbejde hjemme. Det skulle aftales med ham. Han så gerne, at medarbejderne kom på kontoret og opbyggede social kapital. Han drøftede også med medarbejderne, hvilke aktiviteter arbejdstiden skulle bruges til, når de arbejdede hjemme. A's bopæl lå tæt på administrationsbygningen og det var derfor oplagt, at hun startede arbejdstiden fra administrationsbygningen. Medarbejderne skulle føre elektronisk kalender, og han tjekkede, hvad medarbejderne brugte arbejdstiden til. Det skulle fremgå af A's kalender, hvis hun arbejdede hjemme. Det skulle være en planlagt aktivitet.

Der var ikke grund til, at medarbejderne tjekkede mails hjemmefra. Der kunne komme en sms/opringning om morgenen, hvis f.eks. et barn var sygt. A fortalte på dagen, at hun var kørt galt, og han kan ikke huske, om hun fortalte, at hun havde tjekket mails eller lignende om morgenen. Han vidste ikke, at der lå en rapport vedrørende et barn på A's skrivebord. Det har han heller ikke hørt om efterfølgende. Han havde 8 medarbejdere, der var ressourcepædagoger.

Foreholdt ekstrakten side 266, forklarede han, at det er et atypisk arbejdsskema. Det skyldes D's særlige arbejdssituation, hvor hun havde det skidt og havde været sygemeldt og fået psykologsamtaler. Det var atypisk, at man forberedte sig hjemmefra. Af mange grunde ville han ikke normalt acceptere en sådan arbejdsplan. Det var helt

uacceptabelt, at man startede med at arbejde hjemmefra hver dag. Det her skema sparer ikke

4693

arbejdspladsen for hverken tid eller penge. Det koster derimod kommunen 23 minutter hver dag, fordi hun indeholder transport i sin arbejdsdag. D er ikke længere ansat hos kommunen.

Foreholdt ekstrakten side 268 forklarede han, at E ikke var hans medarbejder. Hun var psykolog og ansat i en anden afdeling. E er ikke længere ansat i kommunen.

Foreholdt ekstraktens side 269, forklarede han, at F var en sårbar medarbejder. Han havde lavet en særaftale med F. Hun er ikke længere ansat.

Foreholdt ekstrakten side 270 erklæring fra G, forklarede han, at det kunne give mening at køre direkte til institutionen hjemmefra, men det skulle stadig aftales med ham. I nogle tilfælde ville det være en stor omvej for G at køre til kontoret først. I de tilfælde aftalte han med hende, at hun kunne køre direkte til institutionen.

Foreholdt ekstrakten side 333 vil han ikke sige, at det er en god vej at køre i glat føre. Han ved ikke, hvorfor A valgte at køre den vej i snevejr. Det er en snørklet vej med bakker og meget bevoksning.

Som udgangspunkt så ville han forvente, at A kom ind på kontoret om morgenen, før hun kørte til institutionen. Det ville altid være i hans interesse, at pædagogerne kunne spare med hinanden. Inklusionen var lige blevet indført, og pædagogerne manglede ressourcer til at løse de nye opgaver. Det var vigtigt, at de kunne spare med hinanden.

Foreholdt sin forklaring var sidste retsmøde, ved han ikke, hvorfor han sagde, at han ikke vidste, hvorfor han havde skrevet det med hjemmearbejde i beskrivelsen af hendes arbejdsopgaver. Han ved, at beskrivelsen havde til formål at skaffe A et arbejde. Der var ikke ubegrænset frihed for medarbejderne til at tilrettelægge deres arbejde. Det var uacceptabelt, at A arbejdede hjemme, før hun kørte ud til institutionen. Det skulle have været aftalt med ham.

Foreholdt sin forklaring fra sidste retsmøde, ekstrakten side 13, var beskrivelsen af hendes arbejdsopgaver udført som den er, fordi det var den beskrivelse, der bedst ville få A videre og i arbejde.

Han fastholder, at hjemmearbejde skulle aftales med ham.

C har forklaret, at han kan vedstå forklaringen fra sidste retsmøde. B var A's nærmeste leder. Det er den nærmeste leder, der aftaler hjemmearbejde med medarbejderen. Medarbejderen udfyldte et skema, så alle i afdelingen kunne se, hvor medarbejderen var henne. Det var ikke normalt, at pædagogerne arbejdede hjemmefra om morgenen, før de kørte ud til institutionen. Man kan ikke aftale hjemmearbejde mere end en dag om ugen. Medarbejderen og lederen kan lave en aftale om hjemmearbejde. Foreholdt ekstrakten side 11, forklarede han, at det var muligt for medarbejderne at indgå aftaler om hjemmearbejde, men det var ikke nogen, som blev tvunget til at arbejde hjemme. Foreholdt ekstrakten side 285, er det et brev, som han har sendt til Ankestyrelsen. Der er ikke en helt bestemt aftale om hjemmearbejde. Der er tillid til, at medarbejderne løser de opgaver, som de er blevet sat til.

Foreholdt ekstrakten side 286, forklarede han, at formuleringen med, at der kan arbejdes hjemme efter aftale med nærmeste leder. Det er en præcisering af reglerne, idet der var mange medarbejdere, som arbejdede meget hjemme. Det er korrekt, når B forklarer, at hjemmearbejde kræver en forudgående aftale.

Han har undersøgt A's opgaver med barnet den 23. februar 2015. Institutionen havde i april 2014 bedt om hjælp til undersøgelse af barnet. 1. december 2014 blev der igen bedt om hjælp. Der blev foretaget en test af barnet. Den blev rapporteret 18. december 2014. Det var en af A's kolleger, som havde foretaget testen. 6. januar 2015 mailede kollegaen en anmodning om hjælp til A, 13. januar

2015 mailen journaliseret. I maj 2015 blev journaliseret yderligere materiale af en af A's kolleger. Han mener, at A så barnet for første gang den 23. februar 2015. Det ville være journaliseret, hvis A havde arbejdet i systemet.

Foreholdt ekstrakten, side 139, spørgsmål 6, forklarede han, at »selvtilrettelæggende« skal forstås sådan, at der ikke er faste aftaler om hjemmearbejde.

H har forklaret, at hun kan vedstå sin forklaring fra et tidligere retsmøde. Hun er sikker på, at det var første gang, at A skulle observere barnet. Den morgen skulle A være »fluen på væggen«, hvor hun blot skulle observere barnet. Det ville ikke være nødvendigt for A at medbringe legeredskaber eller lignende. Hun ville altid ringe, hvis aftalen med ressourcepædagogen ikke kunne gennemføres.

I har forklaret, at hun var ansat i Ikast-Brande Kommune fra 1. december 2005 til 31. marts 2019. Først var hun ansat som observationspædagog og senere som pædagogisk vejleder. Foreholdt udtalelse gengivet på ekstraktens side 266, hun kan vedstå sig udtalelsen. Dog er hun kommet i tanke om, at hvis man skulle arbejde en hel dag, så skulle man spørge B.

Retningslinjerne var lige fra hun blev ansat sådan, at man gerne måtte arbejde hjemme. Fra kommunereformen i 2006 fik de et kontor, hvor de var 4 mand på kontoret. Det var en del uro, og det var helt legitimt, at man arbejdede hjemme, så arbejdet krævede fordybelse. Det var helt generelle retningslinjer for deres team. Der var ikke forskel på hendes vilkår og hendes kollegers forhold.

I en periode fik hun lov til at have en fast hjemmearbejdsdag på grund af sygdom. Det var typisk, at hun startede med at arbejde hjemme en time, før hun kørte ud til institutionen. Aftalen var, at de førte i elektronisk

4694

kalender, om de arbejdede hjemme eller hvor de var. Det, hun har beskrevet på ekstraktens side 266, var typisk for alle kolleger. Det frigav tid for hende at arbejde hjemme, fordi hun bedre kunne koncentrere sig, når der ikke var støj. På deres teammøder planlagde de, hvornår der var møder i afdelingen, og hvornår der var faglig sparring. Der var ikke særaftaler med hende f.eks. på grund af hendes bopæl.

Hun var sygemeldt på grund af stress og senere på grund af et brækket ben. Hun lagde sit hjemmearbejde ind i sin elektroniske kalender, så den hele tiden var opdateret. Der var tit telefonmøder, mens hun kørte hen til institutionen. Det sparede tid, at hun kunne køre direkte fra hjemmet til institutionen. Det kom både hende og arbejdsgiveren til gode. Hvis hun blev bedt om at komme ind på kontoret, så gjorde hun det. Hun kom næsten dagligt på kontoret. Der kunne være enkelte dage, hvor hun ikke kom. Hun blev fyret fra kommunen på grund af nedskæringer.

Når en sag var færdig, så journaliserede de i sagsbehandlingssystemet. Hun havde fysiske sager liggende i en aflåst skuffe, mens sagen var under behandling. Det var forskelligt, hvornår man oprettede en journal i sagsbehandlingssystemet. Hun kan ikke udelukke, at der er forskellige måder at arbejde på, og at kolleger kan have haft dokumenter liggende på deres bærbare computer.

J har forklaret, at hun er uddannet psykolog. Hun var ansat i kommunen fra oktober 2011 til marts 2015. Hun var ansat i en søsterafdeling til den afdeling, hvor B var afdelingsleder. C var chef for begge afdelinger, og retningslinjerne for arbejdets tilrettelæggelse var i vidt omfang det samme. Hun kan ikke huske, om der skulle spørges om lov til hele hjemmearbejdsdage, men det skulle man ikke, hvis der var tale om at tage kortere tid som hjemmearbejde. Pædagogerne var nogle af de medarbejdere, der var der mindst. Bl.a. udlånte de af denne grund en skrivebordsplads til en

psykolog. Hun vil mene, at det er gængs, at man var hjemmearbejde f.eks. til forberedelse.

K har forklaret, at hun var ansat fra 2014 til 2019 som vejledningspædagog i samme afdeling i Ikast-Brande Kommune som A. Foreholdt ekstrakten side 269, forklarede hun, at hun bor i Gellerup og arbejder i Nr. Snede. Hvis hun skulle have et møde i Ikast, så arbejdede hun hjemme, indtil hun skulle møde i institutionen. Hvis hun skulle afholde et møde i en institution kl. 9, så orienterede hun sig i sagen, før hun kørte til institutionen. Det var ikke særligt for hende med mulighed for hjemmearbejde. De arbejdede meget under eget ansvar, og B havde tillid til, at de udførte deres arbejde. Der var et krav om, at de opdaterede deres elektroniske kalender. Hun synes, at ordningen var til gode for kommunen, fordi tiden blev udnyttet bedre på den måde. Hendes arbejdsdag startede normalt kl. 8. hvorvidt hun kom på kontoret først eller kørte direkte til institutionen kom an på, om det var smart at køre til kontoret, fordi man skulle have nogle redskaber med fra kontoret. Hun kom på nedsat tid på et tidspunkt, fordi hun havde været sygemeldt.

L har forklaret, at hun var ansat som ressourcepædagog i kommunen fra 2013-2015. Hun blev ansat samtidig som A. Hendes arbejde bestod i direkte arbejde med børn med udfordringer og i at vejlede institutionerne. Foreholdt ekstrakten side 270, forklarede hun, at hun ikke kørte ned til Nørre Snede, hvis hun f.eks. skulle til Bording, idet hun selv bor i Engesvang.

Det var nødvendigt at forberede sig, før hun mødte ind i institutionen. Hun sad ofte og forberedte sig, før hun kørte til institutionen. Det gav også mulighed for, at hun kunne kontaktes f.eks. af institutionen, hvis hun skulle komme senere eller mødet blev aflyst. Det var helt almindeligt for alle hendes kolleger. De fleste kolleger var også ude i institutionen, så det ville ikke nødvendigvis være muligt at sparre med kolleger, hvis hun kørte ind på kontoret.

Hun aftalte ikke med B, hvis hun arbejdede hjemme om morgenen, før hun kørte til institutionen. Hvis hun skulle til en institution i nærheden af kontoret i Nørre Snede, så ville hun godt kunne køre ind på kontoret og arbejde, før hun kørte til institutionen. Hun fortalte B, hvis der var større forandringer i hendes kalender. Hun og A holdt møder med B og snakkede med ham om de sager, som de havde. Hun var nok på kontoret ca. 90 % af sine arbejdsdage.

Parternes synspunkter

Ikast-Brande Kommune har i sit påstandsdokument anført:

»...

SAGENS TVISTEPUNKTER

Nærværende sag handler om, hvorvidt A (herefter: tilskadekomne) var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, da hun kørte hjemmefra i bil den 23. februar 2015 og påkørte et autoværn grundet glat føre ca. kl. 08.15 på vej til en institution, hvor hun skulle observere et barn kl. 8.30.

Ankestyrelsen har tidligere truffet afgørelse vedrørende anerkendelse i sagen den 10. oktober 2017, hvor Ankestyrelsen vurderede, at skaden den 23. februar 2015 skete under arbejdets forhold, og at tilskadekomne derfor var omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Der blev herefter udtaget stævning mod Ankestyrelsen den 14. januar 2020 vedrørende spørgsmålet om anerkendelse. Ved dom af 25. februar 2021 fandt retten i Herning, at sagen skulle hjemvises til fornyet behandling hos Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har herefter i ny afgørelse af 30. september 2021 (bilag 10) og rettellesafgørelse af 1.

4695

oktober 2021 (bilag 11) - igen - fundet, at skaden skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det var foregået under. Ikast-Brande Kommune ønsker en prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11) vedrørende anerkendelse.

Der ser ud til at være enighed mellem parterne om følgende:

- at tilskadekomne ikke skal betragtes som en ambulans medarbejder,
- at tilskadekomnes faste arbejdssted i administrationsbygningen på Bellisvej i Nørre Snede medfører, at sagen som udgangspunkt skal behandles efter hovedreglen om, at almindelig befordring mellem hjemmet og institutionen ikke er omfattet af loven,
- at tilskadekomne om morgenen den 23. februar 2015 ikke loggede ind på sagen vedr. det barn, hun skulle observere på daginstitutionen Frisenborg, og
- at omfanget af det arbejde, som tilskadekomne udførte den pågældende morgen, før hun kørte hjemmefra i andre sammenhænge måske ikke ville anses for at være et egentlig stykke arbejde.

Der er derimod ikke enighed mellem parterne om, hvorvidt kørslen hjemmefra og til daginstitutionen i overvejende grad blev foretaget i arbejdsgivers interesse.

Der er endvidere heller ikke enighed om, hvorvidt det var nødvendigt for tilskadekomne den pågældende morgen at tjekke mails og kalender, herunder om det er bevist, at tilskadekomne forberedte sig til mødet, ligesom der ikke er enighed mellem parterne om, hvorvidt der var et meget særligt hensyn at tage til et samarbejde med flere aktører den pågældende morgen, som gjorde, at det var i arbejdsgivers interesse, at tilskadekomne orienterede sig om eventuelle beskeder om morgenen.

RETSGRUNDLAGET

Skader indtruffet under befordring til og fra arbejde er som udgangspunkt ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven, medmindre befordringen sker overvejende i arbejdsgivers interesse. Det følger af arbejdsskadesikringslovens § 4, stk. 3, at Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om, hvornår loven skal gælde for skader opstået under befordring til og fra arbejde.

Disse regler er fastsat i bekendtgørelse 2003-11-26 nr. 939 om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde (dagældende regler). I bekendtgørelsens § 3 er oplistet eksempler på situationer, hvor befordring betragtes som sikret arbejde.

Ved ændring af arbejdsskadesikringsloven i 2003 valgte lovgiver at indsatte § 4, stk. 3, hvorved der skulle fastsættes nærmere rammer for i hvilket omfang skader sket under befordring var omfattet af arbejdsskadesikringslovens anvendelsesområde. Med bestemmelsen ønskede lovgiver ikke at udvide det tidligere udgangspunkt om, at skader sket under befordring ikke var omfattet af loven.

Det fremgår af lovforslaget (LFF 2003 216), at lovgiver alene ønskede en kodificering af gældende praksis, hvor skader opstået under befordring *kun undtagelsesvis* ville være omfattet af loven. Som eksempler nævnes skader, der indtræder under befordring organiseret af arbejdsgiver, skader opstået under befordring i forbindelse med tilkaldevagt samt skader sket i forbindelse med, at arbejdstager udfører ærinder for arbejdsgiver.

Der skal således foreligge ganske særlige omstændigheder, før udgangspunkt om at skader indtruffet under befordring ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det skyldes at arbejdsgiver ikke har nogen indflydelse på forholdene under de ansattes færden til og fra arbejde. Lovgiver angiver, at det udelukkende er i de tilfælde, hvor befordring mellem hjem og arbejdssted har karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, at de ansatte vil være omfattet af loven.

Der nævnes alene ganske få tilfælde i både forarbejder og bekendtgørelsen, hvor skader sket under befordring er omfattet af loven. Der efterlades således ikke et stort råderum til at udvide det klare udgangspunkt om, at skader indtruffet under befordring ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

RETSPRAKSIS OG PRINCIPAFGØRELSE

Det forhold, at tilskadekomne havde skiftende arbejdspladser, medfører ikke i sig selv, at kørslen fra hjemmet til det midlertidige arbejdssted skete »i det væsentligste i arbejdsgivers interesse«, jf. U1991.962H og U2021.1951H (påanket fra U2019.3856V).

I U2021.1951H fandt Højesteret ikke, at kørslen var omfattet af lov om arbejdsskadesikring i en sag hvor en SOSU-assistent skulle køre hjemmefra til arbejde på Esbjerg Sygehus. Højesteret anførte følgende:

»A blev ikke på dagen for ulykken tilkaldt af sin arbejdsgiver, jf. bekendtgørelsens § 3, nr. 3, og kørslen 1959 kan heller ikke i øvrigt anses for omfattet af § 3 eller sidestilles med de her nævnte tilfælde. Som anført af landsretten må det endvidere lægges til grund, at A kunne have valgt anden transportform end kørsel i egen bil, blot hun - i overensstemmelse med hendes og arbejdsgiverens fælles interesse - kunne møde til den fastsatte tid. Den omstændighed, at det var en betingelse for hendes ansættelse som vikar, at hun havde egen bil, kan herefter ikke indebære, at tjenesteforholdet eller hensynet til virksomhedens interesser anses at have haft indflydelse på befordringen den pågældende dag, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1. Det samme gælder det forhold, at hun modtog skattefri kørselsgodtgørelse

Sagen er direkte sammenlignelig med nærværende sag, hvor tilskadekomne heller ikke var forpligtet til at køre i egen bil, men kunne have valgt en anden transportform. Dette uanset om hun skulle have nogle

4696

arbejdspapirer eller andet med for at observere barnet i daginstitutionen.«

I U1991.962H fandt Højesteret ikke, at der forelå særlige omstændigheder, der kunne begrunde, at ulykkestilfældet, der indtraf under sikredes kørsel fra hjemmet i Hornslet til skolen i Aalborg, var omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Dette uanset at kørslen var nødvendig for sikredes deltagelse i et kursus, der relaterede sig til hendes daglige arbejde, at kurset var betalt af arbejdsgiver, der havde en klar interesse heri, og at der var bevilget kørselsgodtgørelse og tjenestefrihed.

I U.2010.963/2 fandt Vestre landsret i modsætning til Ankestyrelsen, at den tilskadekomne var omfattet under transporten fra hjemmet. Sagen drejede som om en ulykke, den tilskadekomne var udsat for den 3. marts 2005 om morgenen på vej fra sin hjemmearbejdsplads til et møde.

Tilskadekomne havde om morgenen inden befordringen blev påbegyndt, logget sig på hjemmearbejdspladsen og havde påbegyndt sin arbejdsdag med at skrive og forberede sagspapirer, skemaer m.m. til mødet, der skulle foregå i Hjørring. Hun printede tillige materialet, der skulle anvendes ved mødet og pakkede det ned. Det fremgår af landsrettens begrundelse og resultat, at: *»Det lægges til grund, at A efter aftale med sin arbejdsgiver havde en hjemmearbejdsplads på sin bopæl i Brabrand og selv kunne tilrettelægge sit arbejde, hvilket indebærer, at hun kunne vælge at arbejde på hjemmearbejdspladsen frem for på kontoret i Slet samt at tage direkte fra hjemmearbejdspladsen til møder forskellige steder i landet. I overensstemmelse hermed arbejdede hun den 3. marts 2015 fra morgenstunden på sin hjemmearbejdsplads i 30-45 minutter med blandt andet gennemgang af e-mails og udskrivning af materiale til mødet samme dag kl. 11.00 i Hjørring, hvorpå hun umiddelbart forlod bopælen ca. kl. 8.00 for at køre til Hjørring, men faldt på trappen uden for sin lejlighed. Under disse omstændigheder finder landsretten, at A var i færd med at arbejde, da hun faldt og kom til skade, og at ulykken derfor er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.«*

Landsretten lagde således afgørende vægt på, at tilskadekomne efter aftale med sin arbejdsgiver havde en hjemmearbejdsplads, og at hun inden befordringen blev påbegyndt havde udført et ikke ubetydeligt arbejde i 30-45 minutter, der relaterede sig til det møde, hun skulle til, efter at arbejdet i hjemmet var udført. Spørgsmålet om hvorvidt skader indtrådt under befordring, er dækket af arbejdsgivers arbejdsskadesikring er tillige behandlet i litteraturen.

Det fremgår af »Arbejdsskadesikringsloven 6. kommenterede udgave« fra Michael Kielberg, 2016, s. 153, at den omstændighed, at medarbejderen udfører en del af arbejdet for arbejdsgiveren i sit hjem, normalt ikke fører til, at befordringen mellem hjem og den egentlige arbejdsplads bliver omfattet af loven.

I overensstemmelse hermed er afgørelsen fra Direktoratet for Ulykkesforsikringen, D.F.U 7979/62 (gengivet i Mikael Kielbergs »Arbejdsskadesikringsloven med kommentarer«, s. 159), hvor tilskadekomne nedlagde telefonkabler og derfor skiftede arbejdssted jævnligt. Han kom til skade under kørslen til arbejde, og skaden var ikke dækket.

Som Mikael Kielberg også anfører på s. 173, har en meget stor gruppe medarbejdere skiftende arbejdspladser, fx håndværkere og personer, som deltager i mange møder. Hertil anfører Kielberg i overensstemmelse med gældende praksis:

»Uanset om sådanne personer tager direkte fra deres hjem til et sådan arbejdssted eller fra et sådan arbejdssted til deres hjem, vil de ikke være dækket under denne færden«.

Ankestyrelsen har udsendt flere principafgørelser angående befordring til og fra arbejde, herunder følgende:

U-6-02: Skade opstået under kørsel mellem sikredes bopæl og arbejdsgiverens adresse skyldtes ikke arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregik. Ved afgørelsen lagde Ankestyrelsen vægt på, at sikrede forud for påbegyndelsen af sin kørsel havde besluttet at køre til arbejdsgiverens adresse for at hente vigtige forretningspapirer, som han skulle anvende til et møde hos en kunde samme dag. Sikredes kørsel var ikke i overvejende grad foretaget i arbejdsgiverens interesse.

U-18-05: Ankestyrelsen fandt, at kørsel mellem skadelidtes bopæl og et kursussted fortsat måtte sidestilles med kørsel til og fra et midlertidigt arbejdssted. En ulykke der indtraf på vej til kursusstedet, var således som udgangspunkt ikke dækket af arbejdsskadesikringsloven. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at kurset i det konkrete tilfælde ikke overvejende var i arbejdsgivers interesse, samt at arbejdsgiver ikke havde indflydelse på befordringen.

U-1-08: Ulykken var ikke omfattet af undtagelsen om ærindekørsel. Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikrede på ulykkestidspunktet endnu ikke havde fraveget sin sædvanlige rute fra hjem til arbejde for at afhente firmaets post.

U-13-08: Principafgørelsen U-13-08 er ganske væsentlig for Rettens bedømmelse, eftersom Ankestyrelsen i tidligere afgørelse af 10. oktober 2017, s. 3. har fundet, at sagen med A kan sidestilles med sag 2 i afgørelsen, ligesom BUPL har lagt vægt på denne principafgørelse.

Sag 2 drejede sig om en socialrådgiver, der havde sin bopæl i Z-by. Det faste arbejdssted lå i Y-by. Der var mere end 50 km mellem byerne Z og Y. På skadedagen arbejdede sikrede om morgenen med opgaver for arbejdsgiveren i hjemmet på sin bopæl i Z-by. Hun forberedte derhjemme et tjenstligt møde, der skulle foregå i Z-by, dvs. samme sted som hendes bopæl. Ankestyrelsen fandt, at ulykken der indtrådte under transporten,

4697

var omfattet af arbejdsskadesikringen. Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikrede indrettede sin arbejdsdag således, at hun sparede arbejdsgiveren for at bruge arbejdstid på befordring mellem den faste arbejdsplads i Y-by og det midlertidige arbejdssted i Z-by. Sikrede

brugte tid på administrative opgaver for arbejdsgiveren i det tidsrum, hvor hun ellers skulle have brugt tid på at rejse mellem den faste arbejdsplads i Y-by og det midlertidige arbejdssted i Z-by.

Der blev i sagen udført et reelt stykke arbejde inden befordringen blev påbegyndt og den tilskadekomne sparede arbejdsgiver for betydelig befordringstid ved at køre fra hjemmet direkte til mødet.

Dermed adskiller sagen sig væsentligt fra nærværende sag:

For det første udførte A ikke et reelt stykke arbejde inden transporten blev påbegyndt.

For det andet ses det af oversigtskort fra Krak (Støttebilag), at der ikke var nogen væsentlig besparelse for hverken A eller arbejdsgiver ved, at hun kørte direkte hjemmefra i stedet for at tage ind på den faste arbejdsplads først. Dette vil blive uddybet ved tidligere og supplerende forklaringer for Retten og fremgår tillige af skrivelser fra A (bilag G). Her har hun selv angivet, at der var 42,3 km fra hendes bopæl til daginstitutionen, mens der samlet var 44,5 km, hvis hun var kørt forbi det faste arbejdssted, dvs. alene en forskel på ca. 2 km.

Det gøres endvidere gældende, at tilskadekomnes primære arbejdssted var på kontoradressen på Bellisvej i Nørre Snede, hvor det var blevet indskærpet, at man gerne så, at tilskadekomne og hendes kollegaer mødte op så meget som muligt.

U-23-14: En ulykke, der opstod under hjemtransport fra sidste arbejdssted til sikredes hjem, kunne ikke anses for at være omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Der var ikke tale om en ambulant medarbejder, uanset sikrede havde aftalt med arbejdsgiver, at han var på arbejde, fra han forlod hjemmet, til han efter endt arbejde var hjemme igen. Det var uden betydning, at transporttiden var indregnet i arbejdstiden, og at transporten foregik i egen bil mod særligt vederlag. U-53-19: I 4 sager har Ankestyrelsen præciseret, at ulykker der sker under transport til og fra arbejde som udgangspunkt ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og at færden på offentlig vej, som udgangspunkt sker på egen og ikke arbejdsgiverens risiko.

U-54-19: I 2 sager har Ankestyrelsen præciseret, at det er arbejdsskadesikringslovens udgangspunkt, at en tilskadekomst, der indtræffer på vej til og fra arbejde, ikke er omfattet, da en sådan skade ikke antages at skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår. Dette udgangspunkt kan fraviges, hvis der er tale om kørsel i en firmabil læsset med varer.

ANBRINGENDER

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at A på tidspunktet for færdselsuheldet den 23. februar 2015 ikke var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, jf. §§ 4 og 5.

Det er tilskadekomne, der skal bevise, at hændelsen er omfattet af lov om arbejdsskadesikring, og at der skal ske anerkendelse efter loven. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Ad hjemmearbejde

Tidligere leder B har under strafansvar ved hovedforhandlingen den 28. januar 2021 i Retten i Herning blandt andet forklaret følgende (bilag 2, side 4):

»A havde ikke en egentlig hjemmearbejdsplads, men mødte ind på institutionen eller kontoret. Hvis man skulle arbejde hjemme, så skulle det aftales med ham. Han havde ikke aftalt med hende, at hun skulle arbejde hjemme den dag. Han havde ikke stillet krav om, at hun læste mails hjemmefra....

Han havde talt med A med og de andre ressourcepædagoger om, at det var vigtigt, at de mødte ind på kontoret. Det var vigtigt, at medarbejderne blev et team, som havde komplementære kompetencer og kunne dele viden, og at der blev faglig sparring mellem medarbejderne. Kommunen prioriterede, at hver medarbejder havde sit eget arbejdsplads/skrivebord. De kunne f.eks. sparre med kollegerne om forskellige programmer, som kørte i den enkelte in-

stitution. Arbejdet som ressourcepædagog kunne være ret ensomt, og kollegaskab var vigtigt for at få en faglig identitet og socialt fællesskab. Alle medarbejdere vidste, at det var vigtigt, at de kom på arbejdspladsen.«

Efter uheldet blev det på intet tidspunkt drøftet mellem tilskadekomne og B, at tilskadekomne havde påbegyndt arbejdet derhjemme. Det var hverken relevant eller nødvendigt i forhold til den pågældende opgave, at tilskadekomne åbnede mails m.v. derhjemme inden hun tog ud til institutionen. Det er således angivet i samtlige notater fra ledelsens side, at »A kører galt på vej til arbejde«.

Tilskadekomne havde en Citrix-ordning, så hun blandt andet kunne koble op på Ikast-Brande Kommunes netværk, når hun var ude på institutioner og lignende. Citrix-ordningen har aldrig været tænkt i relation til hjemmearbejde, hvilket også understøttes af, at medarbejderne ofte lod deres PC blive på kontoret.

Ankestyrelsen har i forbindelse med genoptagelsessagen indhentet supplerende oplysninger fra Ikast-Brande Kommune vedrørende hjemmearbejde (bilag 7). Det følger af oplysningerne fra kommunens intranet af 23. februar 2015, at der var mulighed for etablering af PC-hjemmeordninger, der gav ansatte adgang til Ikast-Brande Kommunes netværk. Det er samtidig angivet, at

4698

»der er IKKE udarbejdet en sær aftale med faste hjemmearbejdsdage.«

Formulering vedrørende hjemmearbejde blev på intranettet efter følgende præciseret som følger:

»PC-hjemmeordning giver ansatte adgang til Ikast-Brande Kommunes netværk. Der er ikke udarbejdet en sær aftale med faste hjemmearbejdsdage. Der kan undtagelsesvis efter aftale med nærmeste leder, arbejdes hjemme som følge af konkret opgave eller personligt behov.«

Dette var tillige meldt ud af tilskadekomnes leder, B, mundtligt inden uheldet den 23. februar 2015.

Ifølge afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11) har Ankestyrelsen fundet, at forklaringen afgivet af B i Retten må tilsidesættes, da den efter Ankestyrelsens opfattelse ikke kan indeholdes i beskrivelse/notat af 10. marts 2017 (bilag E).

Som B imidlertid forklarede under strafansvar i byretten, blev det pågældende notat lavet for at hjælpe tilskadekomne bedst videre i en praktik efter uheldet den 23. februar 2015. Formålet med skrivelsen var således at tilskadekomne kunne få et job, og B vurderede, at det ville blive svært for tilskadekomne at tiltræde et job, hvor hun skulle møde på arbejde 5 ud af ugens 5 dage.

Tilskadekomne havde i forvejen en del fravær før uheldet på grund af gener. B betonedes således muligheden for hjemmearbejde i brevet, da han var af den klare opfattelse, at det ville give tilskadekomne øget mulighed for at komme i arbejde efter uheldet, såfremt hun kunne få et job, der delvis kunne klares hjemmefra, herunder f.eks. en konsulentfunktion med baggrund i de erfaringer og procesværktøjer, som hun havde tilegnet sig i PPR Småbørn.

Der må således lægges afgørende vægt på den forklaring, som B har afgivet under strafansvar i retten i Herning den 28. januar 2021. Såfremt der skulle arbejdes hjemmefra, var der tale om en planlagt aktivitet, hvor leder B på baggrund af ugeseddel og senere den digitale kalender havde været i løbende dialog med den enkelte medarbejder om, hvorvidt dispositionen var OK. Skulle man arbejde hjemmefra, skulle der således fra B's side være en accept af, at der var en defineret tid, der i det konkrete tilfælde skulle bruges til forberedelse, journalisering eller andre påkrævede driftsopgaver, såsom dokumentation.

PC-hjemmearbejdsplads kunne i øvrigt alene etableres efter skriftlig aftale mellem medarbejderen og Ikast-Brande Kommune - også i 2015 (bilag 13).

Ad »reelt stykke« arbejde

Den tidligere retssag vedrørte tillige andre væsentlige forhold, som Ankestyrelsen skulle forholde sig til i forbindelse med genoptagelse af den administrative sagsbehandling, herunder spørgsmålet om tilskadekomne udførte et egentligt stykke arbejde om morgenen den 23. februar 2015, inden hun kørte mod institutionen.

Det fremgår således af Ankestyrelsens tidligere afgørelse af 10. oktober 2017, der var til prøvelse under retssagen, at Ankestyrelsen lagde særlig vægt på følgende forhold:

»Vi lægger vægt på, at du var tilknyttet flere institutioner og i forbindelse med hver enkelt igangværende opgave samarbejdede med flere aktører. Det var derfor overvejende i arbejdsgivers interesse, at du i tidsnær sammenhæng med arbejdsdagens begyndelse af planlagte arbejdsopgaver orienterede dig om eventuelle ændringer og aflysninger i arbejdsdagen. Dette særligt under hensyntagen til flere aktører og effektiv planlægning af arbejdsdagen.

Vi er således opmærksomme på, at du kun kortvarigt tjekkede mails, kalender og beskeder hjemmefra. Uanset det formodede meget begrænsede tidsrum, finder vi, at der har været tale om, at du har udført et egentligt stykke arbejde i arbejdsgivers interesse.

....

Vi bemærker, at vi har inddraget alle oplysninger i vores vurdering. Vi har lagt afgørende vægt på oplysningerne om arbejdsforholdets art og de konkrete omstændigheder om morgenen den 23. februar 2015.»

Det kan lægges til grund, at tilskadekomne om morgenen mandag den 23. februar 2015 ganske kortvarigt tjekkede beskeder og mails på sin mobiltelefon, og at det arbejde hun skulle udføre på institutionen - som hun var på vej til, da uheldet indtraf - var observation af et barn.

Det bestrides, at det er bevist, at tilskadekomne forberedte sig til mødet om morgenen. Det bestrides, at det er dokumenteret, at tilskadekomne om morgenen udførte arbejde, der angik den konkrete arbejdsopgave med observation af barnet, og det er da også konstateret via logfiler, at tilskadekomne var logget ind på det pågældende barns sag den 4. og 11. februar 2015, men ikke den 23. februar 2015, hvilket er bekræftet af kommunens eksterne IT-samarbejdspartner (bilag 3, side 100).

Der må i den forbindelse lægges afgørende vægt på de mest tidstro oplysninger i sagen, hvorefter tilskadekomne alene tjekkede mail og kalender. Dette er da også lagt til grund af Ankestyrelsen i tidligere afgørelse af 10. oktober 2017. Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse 23-19, hvoraf fremgår, at det som udgangspunkt er sikredes oprindelige forklaring, der lægges til grund, fordi der er en formodning for, at tidsnære oplysninger indeholder den mest korrekte beskrivelse.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fandt endvidere i afgørelse af 15. august 2016 (bilag 3, side 52), at ulykken ikke var omfattet af loven med følgende begrundelse:

»Du har selv oplyst, at du mødte på arbejde i dit hjem klokken 8.00, og at du her tjekkede dine mails,

4699

telefonbeskeder samt kalender og forberedte dig på dit møde. Vi har lagt vægt på, at det ikke betragtes som reelt arbejde og i arbejdsgiverens interesse at tjekke mails og kalender. Vi har ligeledes lagt vægt på, at det tidsrum du har haft til at forberede dig hjemmefra, har været mindre end 15 minutter, da du har oplyst, at skaden skete kl. 8.15...«

Ankestyrelsen angav følgende i brev af 20. september 2019 (bilag 3, side 132):

»Selv om omfanget af det arbejde, som A udførte den pågældende morgen, før hun kørte hjemmefra, i andre sammenhænge måske ikke ville anses for at være et egentligt stykke arbejde, vurderer vi

i den konkrete sag, at arbejdet har haft karakter af et egentligt stykke arbejde...«

Det samme er lagt til grund i den nye afgørelse fra Ankestyrelsen af 1. oktober 2021 (bilag 11), hvor Ankestyrelsen dog samtidig nu - som noget nyt - synes at lægge til grund, at tilskadekomne - udover at tjekke mails, kalender og opkald - flygtigt læste en foreløbig rapport igennem:

»Under sagens behandling ved Retten i Herning har du oplyst, at du den konkrete dag orienterede dig i din bærbare computer, hvor den foreløbige rapport i anonymiseret form lå på dit virtuelle skrivebord. Du læste rapporten flygtigt igennem, men du skrev ikke på rapporten.

Selvom omfanget af det arbejde, som du udførte den pågældende morgen, før du kørte hjemmefra, i andre sammenhænge måske ikke ville anses for at være et egentligt stykke arbejde, vurderer vi i den konkrete sag, at arbejdet har haft karakter af et egentligt stykke arbejde i form af forberedelse til det møde, som du skulle deltage i først, som arbejdsgiver er den nærmeste til at bære ansvaret for.»

Uanset om det måtte kunne lægges til grund, som forklaret af tilskadekomne i Retten den 28. januar 2021 (bilag 2), at *»Det tog 15-20 minutter for hende at forberede sig. Hun læste rapporten flygtigt igennem. Hun skrev ikke på rapporten.»*, så kan det ikke lægges til grund, at der dermed har været tale om udførelse af et egentligt stykke arbejde i hjemmet om morgenen.

Administrativ praksis og retspraksis tilsiger, at det tidsmæssige omfang af det arbejde, der skal udføres før påbegyndelse af transporten, skal have et vist omfang og ikke alene bestå i kort gennemgang af mails og kalender, såfremt transporten - undtagelsesvist - skal være omfattet af loven.

Ad samarbejde med flere aktører

Ankestyrelsen har både i tidligere og efterfølgende afgørelse vedr. anerkendelse lagt vægt på, at tilskadekomne skulle samarbejde med flere aktører i institutionen.

Ankestyrelsen angav således følgende i brev af 20. september 2019 (bilag 3, side 132):

»Det væsentlige for vores vurdering har været, at A under varetagelsen af den enkelte opgave havde samarbejde med flere aktører, herunder personalet i den enkelte institution, forældrene til det pågældende barn og andre involverede fagfolk. Det var derfor en væsentlig del af arbejdet, at hun orienterede sig om eventuelle ændringer og aflysninger for at tilrette arbejdsdagen mest effektivt.»

Det samme er - fejlagtigt - angivet i Ankestyrelsens nye afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11):

»Under opgavevaretagelsen samarbejdede du med flere aktører, herunder personalet i den enkelte institution, forældre og andre fagfolk.»

Det bestrides, at denne præmis kan lægges til grund for det arbejde, der skulle udføres den pågældende dag, hvor uheldet skete. Ankestyrelsen har således baseret sin konklusion på forkerte forudsætninger.

Det gøres gældende, at observationen af barnet ikke indebar deltagelse af andre aktører, herunder institutionens personale, barnets forældre eller andre fagfolk.

Endvidere forelå der en mundtlig aftale om, at institutionerne skulle kontakte tilskadekomne og hendes kollegaer telefonisk, såfremt barnet, der skulle observeres, var sygemeldt. Tilskadekomne havde således intet særskilt behov for at tjekke beskeder eller mails, inden hun kørte hjemmefra den pågældende morgen.

Det fremgår således bl.a. af forklaring under retssagen fra leder af institutionen Frisenborg, H samt pædagog M, at tilskadekomne alene skulle sidde inde på stuen i institutionen den pågældende dag og observere barnet. Der skulle ikke deltage f.eks. psykologer eller lignede. Der var ikke andre aktører, som skulle deltage i observa-

tionen. Mødet ville alene blive aflyst, hvis barnet var sygt, og en evt. aflysning ville ske ved opringning til tilskadekomne, jf. bilag 2, side 5-6.

På baggrund af vidnernes forklaringer var det ikke nødvendigt for tilskadekomne den pågældende morgen at tjekke sine mails eller beskeder, idet hun ville modtage en opringning, såfremt mødet blev aflyst.

Ad »i arbejdsgivers interesse«

Der blev ikke udført et reelt stykke arbejde i arbejdsgivers interesse om morgenen den 23. februar 2015 inden kørslen, og det var ikke primært i arbejdsgivers interesse, at tilskadekomne kørte direkte til institutionen i stedet for at køre ind forbi den faste arbejdsplads på Bellisvej i Nr. Snede.

Både børne- og familiechef C og tilskadekomnes tidligere leder B forklarede under retssagen, at det var i tilskadekomnes og ikke i arbejdsgiverens interesse, at hun ikke mødte ind på kontoret, før hun kørte til institutionen, ligesom de har forklaret, at tilskadekomne ikke sparede tid ved at køre den rute, som hun valgte frem for at køre forbi kontoret først.

4700

Dette var et tvistepunkt under retssagen, fordi Ankestyrelsen i sin afgørelse af 10. oktober 2017, side 3 nederst havde henvist til principafgørelse U-13-08, hvor den tilskadekomne havde udført et reelt stykke arbejde om morgenen, inden hun kørte direkte til et møde i samme by, hvor hun boede og dermed sparede sin arbejdsgiver for ca. 100 kilometers transport, da den faste arbejdsplads lå i en anden by.

Det må på baggrund af forklaringerne under retssagen lægges til grund, at den nævnte principafgørelse ikke er sammenlignelig med nærværende sag. Arbejdsgiver har ikke haft nogen indflydelse på selve transporten, herunder at tilskadekomne valgte at køre i bil til institutionen. Hun kunne alternativt have valgt en anden transportform.

Som oplyst af vidnerne H samt pædagog M var det ikke nødvendigt for tilskadekomne at medbringe en kuffert med remedier til brug for mødet den pågældende morgen den 23. februar 2015, og jeg har noteret mig, at tilskadekomne da også bekræftede dette under strafansvar i byretten.

B har da også forklaret følgende under retssagen (bilag 2, side 5):
»Der er ikke nogen medarbejdere, som har fået en kuffert udleveret. De havde få redskaber f.eks. lejetøj eller bøger liggende, men det var noget, som man kunne have i en almindelig taske«

Både B og Børne- og familiechef C forklarede i byretten at de helst så, at medarbejderne mødte ind på kontoret for at få kollegial og faglig sparring.

C forklarede bl.a. følgende:

»Kommunen ville gerne have, at medarbejderne arbejdede på kontoret for at de kunne sparre med hinanden. Der var ikke faste dage eller timer, hvor man arbejdede hjemme. Kommunen forudsatte ikke, at medarbejderen tjekkede mails/telefon hjemmefra. Det var der ikke en instruks om. Kommunen arbejdede med, at arbejdet startede, når man mødte ind på det første »indmødested«.

B forklarede bl.a. følgende:

»Det var altid i hans interesse som leder, at medarbejderne mødte ind på kontoret i stedet for at arbejde hjemme. A fik først kørselsgodtgørelse fra kontorets beliggenhed. De prøvede at lægge institutionsbesøgene om formiddagen. Det var ikke hans ønske, at medarbejderne tjekkede mails om morgenen før institutionsbesøg.«

OPSAMLENDE BEMÆRKNINGER

Det er særligt spørgsmålet om, hvorvidt det er dokumenteret, at tilskadekomne den konkrete dag (den 23. februar 2015) kan siges at have udført et egentligt stykke arbejde i hjemmet om morgenen, og om det primært har været i arbejdsgivers interesse, at hun ikke

først mødte op på den faste arbejdsplads, der er til prøvelse i nærværende sag.

På baggrund af ovennævnte gennemgang må det lægges til grund, at der i nærværende sag ikke er grundlag for at fravige lovens udgangspunkt om, at tilskadekomnes kørsel hjemmefra den 23. februar 2015 ikke var en følge af arbejdet eller de forhold, som arbejdet er foregået under.

Ikast-Brande Kommune har ikke haft indflydelse på eller ansvar for, hvorledes transporten foregik, og transporten - og tilskadekomnes tjek af mail og kalender (og evt. flygtig gennemgang af en rapport) - har ikke haft karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse.

Der har endvidere ikke været tale om kørsel i firmabil, der er særligt indrettet til at medbringe værktøj, redskaber el.lign.

Tilskadekomne har bevisbyrden for, at hun var omfattet af lovens anvendelsesområde på tidspunktet for skadens indtræden, herunder at der er grundlag for at fravige lovens udgangspunkt. Denne bevisbyrde er ikke løftet på baggrund af de oplysninger, som nu foreligger i sagen, og som vil blive uddybet under supplerende forklaringer for Retten.

Skiftende forklaringer fra tilskadekomne

Faktum i nærværende sag beror på tilskadekomnes skiftende forklaringer om omfanget og karakteren af det arbejde, hun angiveligt udførte om morgenen den 23. februar 2015, samt tilskadekomnes angivelser af, at de udførte opgaver var nødvendige for, at hun kunne foretage observation af det pågældende barn og holde sig orienteret om beskeder fra ukendte aktører.

Ankestyrelsens vurdering i sagen bygger således i det hele på antagelser omkring tilskadekomnes arbejde, og særligt antagelser om, at tilskadekomnes arbejde var af en sådan særlig karakter, herunder med deltagelse af og behov for daglig og nødvendig kontakt med flere aktører, at selv meget kortvarig gennemgang af mails og beskeder på tilskadekomnes mobiltelefon eller iPad indebar, at tilskadekomne havde udført egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, og at færdselsuheldet dermed var omfattet af lovens anvendelsesområde. Henset til, at bevisbyrden udelukkende påhviler tilskadekomne, og at arbejdsgiver (Ikast-Brande Kommune) ikke er enig i tilskadekomnes forklaringer om behovet for at tjekke mails, beskeder og kalender den pågældende morgen, gøres det gældende ud fra almindelige erstatningsretlige principper, at tilskadekomne ikke med tilstrækkelig sikkerhed har løftet bevisbyrden for, at lovens udgangspunkt skal fraviges.

På baggrund af ovenstående gøres det gældende, at der kan rejses berettiget tvivl om rigtigheden af Ankestyrelsens afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11), og at Ikast-Brande Kommune med overvejende sandsynlighed har godtgjort, at tilskadekomne på tidspunktet for færdselsuheldets indtræden ikke var omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

4701

Der foreligger således et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 1. oktober 2021.

Afgørelsens principielle karakter og betydning for andre ansatte

Afslutningsvis bemærkes, at tilskadekomnes arbejde med kontakt til flere aktører ikke kan anses for særegen. Der kan således peges på mange andre arbejdsområder, hvor det samme vil gøre sig gældende, herunder advokater, håndværkere, socialrådgivere samt et stort antal medarbejdere hos Ikast-Brande Kommune.

Uagtet Ankestyrelsens angivelse af, at der er tale om en konkret vurdering i nærværende sag, vil en lignende situation forekomme for et utal af andre arbejdstagere på det danske arbejdsmarked, og dette vil - sagt med Ankestyrelsens egne ord i U.2010.963/2V - *»føre til helt uoverskuelige udvidelser af arbejdsskadesikringsordningen og er i klar modstrid med den måde, hvorpå retstilstanden*

på området er tænkt«. Udfaldet af nærværende sag har derfor principiel karakter, da det af Ankestyrelsen anerkendte arbejde om morgenen den 23. februar 2015 med tjek af mails, beskeder, kalender mv. udføres af ganske mange arbejdstagere landet over inden arbejdsdagens påbegyndelse.

«...»

Ankestyrelsen har i sit påstandsdokument anført:

»...

Denne sag angår en prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11), hvor Ankestyrelsen fandt, at A's ulykke den 23. februar 2015 skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det foregik under.

3. ANBRINGENDER

Til støtte for påstanden om frifindelse gøres det gældende, at der ikke er det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11), hvorved Ankestyrelsen vurderede, at A's skade skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det er foregået under, således at hun er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

3.1 Det retlige grundlag

Ved en arbejdsskade omfattet af arbejdsskadesikringsloven forstås blandt andet en ulykke, jf. lovens § 5, stk. 1, der er en følge af arbejdet eller de forhold, arbejdet er foregået under.

Skader, opstået under befordring til og fra arbejde, er som udgangspunkt ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven, jf. lovens § 4, stk. 3, og bekendtgørelse om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003.

Det fremgår af forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 4, stk. 3, at skader opstået under befordring som udgangspunkt ikke er omfattet af loven, men at befordring i visse situationer kan have karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, hvormed den ansatte vil være omfattet af loven under denne befordring.

Baggrunden for, at tilskadekomst under befordring til og fra arbejde som hovedregel ikke er omfattet, er beskrevet i Betænkning nr. 792/1977, forarbejderne til lov nr. 79 af 08. marts 1978, Folketings-tidende, tillæg A 1977-78, sp. 914, samt de nævnte forarbejder til arbejdsskadesikringsloven § 4, stk. 3. Det fremgår, at man ikke har fundet det rimeligt at lade arbejdsgiveren bære risikoen for forhold, som han ikke har indflydelse på.

Det anførte er samstemmende med det forhold, at arbejdsgiverens finansiering af erstatning mv. understøtter arbejdsmiljøsystemets forebyggelse af arbejdsskader, jf. lovens § 1, stk. 2, idet arbejdsgiveren som hovedregel ikke har indflydelse på »arbejdsmiljøet« under transporten mellem hjem og arbejde.

I den dagældende bekendtgørelses § 3 er angivet, at befordring til og fra fast eller midlertidig arbejdsplads betragtes i medfør af § 1 som sikret arbejde bl.a. under givne eksempler, der er opregnet i nr. 1-7.

Her fremgår det f.eks. af § 3, nr. 5, at den pågældende er sikret, når denne udfører arbejde, der udgår fra hjemmet, og som indebærer befordring mellem kunder, klienter eller forretningsforbindelser m.v. efter en plan, som denne selv lægger.

Som eksempler på tilfælde, hvor tilskadekomne har været omfattet af arbejdsskadesikringsloven, kan nævnes bl.a. principafgørelse U-13-08. I principafgørelsens sag 1 skulle tilskadekomne transportere sig fra kunde til kunde for at udføre sit arbejde. Arbejdsdagen begyndte, jf. ansættelseskontrakten, på tilskadekomnes private bopæl med at tjekke reservedele fra natlige leveringer m.m. Ulykken, der skete umiddelbart efter at han havde forladt sin bopæl, var omfattet af loven.

Sag 2 i samme principafgørelse omhandlede en tilskadekommen, der havde 50 kilometer til sit faste arbejdssted. På skadesdagen ar-

bejdede tilskadekomne hjemme efter aftale med arbejdsgiver. Tilskadekomne skulle herefter til møde i samme by, som hun boede i, men faldt på vejen og slog knæet. Ulykken var omfattet.

Herudover kan nævnes U.2010.963V, hvor Vestre Landsret fandt, at tilskadekomne var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, da hun var i gang med sit arbejde, da ulykken indtraf. Tilskadekomne havde efter aftale med sin arbejdsgiver en hjemmearbejdsplads, som hun ofte benyttede. Hun kunne selv tilrettelægge arbejdet. Den pågældende morgen arbejdede hun hjemmefra, hvor hun forberedte sig, inden hun skulle til møde i en anden by. Tilskadekomne faldt på vej ned ad trappen uden for hjemmet på vej til sin bil.

3.2 Skaden skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det foregik under

Ankestyrelsen fandt ved sin afgørelse af 1. oktober 2021 (bilag 11), at den ulykke, som A var udsat for den

4702

23. februar 2015, skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det foregik under, og således var omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

A var ansat som ressourcepædagog i Ikast-Brande Kommune, hvor hun havde tilknytning til flere daginstitutioner i kommunen, hvor hun vejledte og indgik i pædagogiske opgaver i forhold til børn med særlige udfordringer.

I kraft af sit arbejde med flere institutioner og i forbindelse med hver enkelt igangværende opgave samarbejdede hun med flere aktører, herunder personalet i den enkelte institution, forældre og andre fagfolk.

A besøgte typisk to-tre institutioner dagligt og udførte ellers kontorarbejde på sin faste arbejdsplads i administrationsbygningen på Bellisvej i Nørre Snede eller hjemme.

Hun tilrettelagde selv sit arbejde og arbejdstid, og hun tilrettelagde selv, om hun startede sin arbejdsdag med forberedende arbejde hjemmefra eller fra kontoret, for herefter at køre til en af de institutioner, som hun var tilknyttet. Hun påbegyndte således arbejdsdagen hver dag klokken 8.00 enten på sin faste arbejdsplads eller hjemme.

Ordningen var overvejende i arbejdsgiverens interesse, da ordningen, som var udtryk for en effektiv planlægning af arbejdsdagen, bl.a. indebar, at der ikke blev brugt unødvendig arbejdstid på transport fra administrationsbygningen til institutionen.

Ankestyrelsen har med rette vurderet, at A den 23. februar 2015 havde påbegyndt sit arbejde hjemmefra, idet hun havde tjekket mails, arbejdsplaner og telefonbeskeder og kort forberedt den observations-opgave, hun skulle udføre den pågældende dag ved at have skippet et anonymiseret udkast til rapport igennem, der lå på skrivebordet på hendes bærbare arbejdscomputer samt hendes papirnoter. På ulykkestidspunktet var hun på vej til dagens første planlagte arbejdsopgave i en af de institutioner, som hun var tilknyttet.

Det gøres i forlængelse heraf gældende, at Ankestyrelsen med rette vurderede, at ovenstående opgaver havde karakter af et egentligt stykke arbejde i form af forberedelse til det møde, som A skulle deltage i, og som arbejdsgiver er den nærmeste til at bære ansvaret for, selvom omfanget af det arbejde, som hun udførte den pågældende morgen i andre sammenhænge, måske ikke ville anses for at være et egentligt stykke arbejde.

Det kan derfor ikke føre til en ændret vurdering, at arbejdets tidsmæssige udstrækning var begrænset, da udførelsen af opgaverne var et led i den beskrevne ordning. Det var således et nødvendigt og naturligt led i hendes arbejde som ressourcepædagog.

Ankestyrelsen har i den forbindelse lagt vægt på, at A's arbejdsgiver har oplyst, at hun ikke havde en hjemmearbejdsplads, men kunne opkobles til arbejdspladsens netværk via Citrix, og at hendes

arbejdsgiver i brev af 10. marts 2017 (bilag E) også redegjorde generelt for en ressourcepædagogs typiske arbejdsuge i kommunen.

Arbejdsgiver oplyste, at man enten møder ind på en institution fra morgenstunden for at løse en konkret opgave eller give vejledning, eller starter hjemme eller på den faste arbejdsplads for at forberede sig, læse mails, lave skriftligt arbejde eller holde møder. Man har typisk tre-fem igangværende opgaver på forskellige institutioner i det samme tidsrum og den enkelte opgave på dagen vil typisk vare mellem halvanden time til en hel formiddag eller eftermiddag.

A's arbejdsgiver oplyste desuden, at der ugentligt er en mødeeftermiddag for alle i afdelingen, og at den enkelte medarbejder selv planlægger sit arbejde og arbejdstid, som typisk ligger mellem klokken 8.00 og 16.00 henset til institutionernes åbningstid.

Ankestyrelsen har i forbindelse med den administrative sag efter Retten i Hernings hjemvisning inddraget de for retten afgivne forklaringer i sin vurdering af, hvorvidt A's ulykke den 23. februar 2015 var omfattet af arbejdsskadesikringsloven. A's arbejdsgiver C (børne- og familiechef) oplyste, at hun ikke havde en egentlig hjemmearbejdsplads med skrivebord eller lignende, men havde mulighed for at arbejde hjemmefra. A kunne benytte sig af muligheden for at arbejde hjemme, men det var noget, de valgte.

Ankestyrelsen har med rette vurderet, at forklaringen fra leder B om, at det skulle aftales med ham, hvis man skulle arbejde hjemme, ikke kan indeholdes i de oplysninger, som han gav i brevet af 10. marts 2017 og som derfor heller ikke kan anses som en uddybning af brevet. Forklaringen fra B om, at hjemmearbejde skulle aftales på forhånd, var også i modstrid med fremsendte erklæringer fra kolleger, som skriftligt bekræftede eksistensen af en ordning om hjemmearbejde uden forudgående samtykke fra lederen (bilag 4, s. 20-24).

Ankestyrelsen har desuden under genoptagelsessagen indhentet yderligere oplysninger fra Ikast-Brande Kommune om, hvilke regler der gjaldt for hjemmearbejde på ulykkestidspunktet, og på baggrund af de tilvejebragte oplysninger (bilag 7) med rette vurderet, at der ikke fremgår regler om aftale for hjemmearbejde, men at det alene fremgår, at en hjemmearbejdsplads skal være omfattet af arbejdsmiljøreglerne.

Dét, der fremgår om skriftlig aftale, går således alene på de tilfælde, hvor der etableres en egentlig hjemmearbejdsplads. Heller ikke disse oplysninger understøtter B's forklaring i retten.

B's forklaring kan derfor ikke føre til en tilsidesættelse af de øvrige oplysninger, der er indgået i sagen om A's arbejde som ressourcepædagog.

Ankestyrelsen har foretaget en konkret vurdering af alle oplysningerne i sagen og samlet set fundet, at det

4703

på tidspunktet for ulykken på A's arbejdsplads var muligt at arbejde hjemmefra - også uden forudgående samtykke.

Skaden skyldes således arbejdets forhold, idet A var i gang med sit arbejde, da skaden skete. A er således omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Ikast-Brande Kommune har anført, at A har afgivet skiftende forklaringer om omfanget og karakteren af det arbejde, hun udførte, inden hun kørte til institutionen. Det bestrides.

A har derimod uddybet og præciseret omfanget af det arbejde, som hun foretog fra hjemmet.

Ikast-Brande Kommune har således ikke godtgjort det fornødne grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse, og Ankestyrelsen skal derfor frifindes.

3.3 Ad hjemvisningspåstanden

Hvis retten finder grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse, men ikke at kunne give Ikast-Brande Kommune medhold i sin påstand, kan retten hjemvise sagen.

...«

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Ved en arbejdsskade omfattet af arbejdsskadesikringsloven forstås blandt andet en ulykke, jf. lovens § 5, stk. 1, der er en følge af arbejdet eller de forhold, arbejdet er foregået under.

Skader, opstået under befordring til og fra arbejde, er som udgangspunkt ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven, jf. lovens § 4, stk. 3, og bekendtgørelse om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003. Det fremgår af forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 4, stk. 3, at skader opstået under befordring som udgangspunkt ikke er omfattet af loven, men at befordring i visse situationer kan have karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, i så fald vil den ansatte være omfattet af loven under denne befordring. På ulykkestidspunktet var A på vej til dagens første planlagte arbejdsopgave med et barn i en af de institutioner, som hun var tilknyttet. Hun har forklaret, at hun startede dagen at tjekke mails, kalender, opkald og beskeder. Dette bl.a. for at se, om der var aflysninger eller ændringer i planlagte arbejdsopgaver. Hun har endvidere oplyst, at hun havde en ufærdig rapport om det barn, som hun skulle arbejde med på sit digitale skrivebord, og at hun orienterede sig heri, før hun kørte mod institutionen.

Der er enighed om, at A ikke havde en egentlig hjemmearbejdsplads, men at hun kunne tilgå arbejdspladsens netværk hjemmefra via Citrix. Uanset, at der var tale om arbejde i kortere tidsrum, finder retten efter opgavernes karakter og nære tilknytning til arbejdet, at der var tale om, at hun førtransporten blev påbegyndt, udførte et egentligt stykke arbejde i arbejdsgivers interesse, som arbejdsgiver er den nærmeste til at bære ansvaret for. Dette gælder uanset, at der ikke blev sparet transporttid for den ansatte sammenholdt med den situation, hvor hun var mødt på kommunens administrationsbygning, før hun kørte til institutionen.

Retten lægger herved vægt på, at A var tilknyttet flere institutioner og i forbindelse med hver enkelt igangværende opgave samarbejdede med flere aktører. Det bemærkes i denne forbindelse, at også personalet i barnets institution og barnets forældre i denne sammenhæng må betragtes som aktører. Det var således en nødvendig del af hendes arbejde at transportere sig til flere forskellige institutioner. Arbejdsgiveren har oplyst, at man som ressourcepædagog i kommunen selv tilrettelægger arbejdsdagen. Hun havde således en høj grad af frihed til at selv at tilrettelægge sit arbejde.

B's forklaring både under rettens første behandling af sagen og under denne sag, adskiller sig fra de oplysninger, som han gav i brevet af 10. marts 2017. Forklaringen om baggrunden for indholdet af brevet, har også været forskellig fra hans forklaring herom ved rettens første behandling af sagen. Forklaringen adskiller sig også fra de forklaringer, som A og hendes tidligere kolleger har afgivet. Oplysningerne om, at hjemmearbejde for A krævede forudgående aftale med hendes leder, fremgår heller ikke af kommunens oplysninger om mulighederne for hjemmearbejdsplads, som alene angav, at egentlige hjemmearbejdspladser skulle overholde arbejdsmiljølovgivningen. Retten finder, at A's forklaring om adgangen til hjemmearbejde, uden forudgående aftale herom med lederen for det enkelte hjemmearbejde, er blevet fastholdt om end uddybet under hele sagen. På denne baggrund finder retten, at A's forklaring, hvorefter hun havde adgang til at arbejde hjemme, uanset at dette ikke konkret var aftalt med lederen, må lægges til grund.

Retten finder efter en samlet vurdering ikke, at der er det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse. Retten tager derfor Ankestyrelsens frifindelse påstand til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 86.250 kr. Ankestyrelsen er ikke momsregistreret, hvorfor sagsomkostningerne er tillagt moms.

Thi kendes for ret

Ankestyrelsen frifindes.

Ikast-Brande Kommune skal inden 14 dage betale sagsomkostninger med 86.250 kr. til Ankestyrelsen.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

4704

Vestre Landsrets dom

Retten i Herning har den 1. marts 2023 afsagt dom i 1. instans (...).

Landsdommerne Peter Buhl, Cecilie Kabel Revsbech og Linda Hebo Lange (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, Ikast-Brande Kommune, har gentaget sin påstand for byretten om, at indstævnte, Ankestyrelsen, tilpligtes at anerkende, at A ikke ved færdselsuheldet den 23. februar 2015 var omfattet af arbejdsskadesikringsloven, jf. §§ 5 og 4, stk. 3.

Ankestyrelsen har påstået dommen stadfæstet, subsidiært hjemvisning.

Supplerende sagsfremstilling

For landsretten er fremlagt akter fra Ikast-Brande Kommunes sag vedrørende barnet, som A skulle observere den 23. februar 2015, herunder log fra sagen samt specialpædagogisk vurdering af 11. februar 2015 udarbejdet af A.

Endvidere er fremlagt Ankestyrelsens afgørelse af 28. august 2023 vedrørende fastsættelse af A's erhvervsevnetab.

Forklaringer

A, B og H har afgivet supplerende forklaring. Endvidere har M afgivet forklaring.

A har supplerende forklaret, at hun nu er ansat som pædagogisk konsulent 15 timer om ugen i fleksjob.

Umiddelbart efter ulykken var hun meget skidt tilpas. Hun havde voldsomme hovedpiner og ingen energi, hvilket er en af grundene til, at hun ikke ved sin første beskrivelse af sine arbejdsopgaver den pågældende morgen beskrev forberedelsen til observationen i Frisenborg. Hun havde ej heller forstået, hvilken betydning det havde, hvorfor hun indledningsvis blot havde beskrevet sine arbejdsopgaver ganske kortfattet. Hun blev efterfølgende spurgt mere detaljeret ind til beskrivelsen, og hun fik forståelsen af, at hun skulle være mere specifik.

Den pågældende morgen forberedte hun sig på den observation, hun skulle foretage senere på dagen. Arbejdet skulle munde ud i en rapport, som skulle bruges til det videre arbejde med barnet i institutionen. Forældrene skulle inddrages. Hun forberedte sig hjemmefra, for så var hun klar til at starte observationen, straks hun trådte ind i børnehaven. Og hun havde brug for at genopfriske, hvad hun skulle fokusere på i observationen.

Foreholdt specialpædagogisk vurdering af 11. februar 2015 bekræftede hun, at det var den rapport, som hun gennemlæste om morgenen, inden hun tog afsted. Det er rigtigt, som det er anført, at hun havde foretaget to forudgående observationer henholdsvis den 2. og 3. februar 2015. Hun hilste på H den første gang, hun var der. Det var meget kort, da H havde meget travlt.

Rapporten er ikke færdig. Hun manglede at tilføje beskrivelse af den forestående observation samt et efterfølgende møde med forældrene. Herefter skulle konklusionen også udbygges. Det er sædvanligt, at hun påbegynder konklusionen, inden den sidste observation er foretaget. Hun vil gerne være i god tid, og hun skrev løbende på den. Der var ingen, som havde set udkastet til rapporten, men hun havde kort drøftet den med personalet.

Den pågældende dag ville hendes fokus være på at observere, hvorledes personalet håndterede overgange mellem forskellige aktiviteter. Hun husker ikke, om H skulle deltage i det efterfølgende møde med forældrene.

Andre har været logget ind på sagen og arbejdet med familien, førend hun blev tilknyttet. Hun havde tidligere logget ind på sagen og orienteret sig om, hvad der tidligere var sket. Det er ikke hende, der har journaliseret rapporten på sagen den 2. november 2015. Hun var sygemeldt på det pågældende tidspunkt.

Foreholdt B's forklaringer om, at man ikke måtte arbejde hjemme uden udtrykkelig forudgående aftale, fastholder hun, at de havde frihed til selv at planlægge deres arbejde, herunder hjemmearbejde om formiddagen eller om eftermiddagen. Hun ville aldrig have taget en hel hjemmearbejdsdag uden at informere B.

Der kunne godt have været nogen at sparre med på kontoret fra morgenstunden den pågældende dag, men hendes kollegaer var også ofte ude i institutioner, da B gerne ville have, at de var i institutionerne om formiddagen. Hun havde ikke brug for at sparre med kollegaer i den pågældende sag.

Hun skulle ikke holde møde med forældrene samme dag, selvom hun tidligere har forklaret sådan. Mødet skulle være dagen efter eller senere på ugen. Hun skulle observere det konkrete barn, men også de andre børn og personalet, når de interagerede med barnet.

Hun var ikke i sidste øjeblik med sin forberedelse lige forud for observationen. Det tog 5-10 minutter, og hun tog noter samtidig. Forberedelsen kunne godt have været lavet om fredagen, hvis der havde været tid til det, men det er at foretrække, at man »får stillet skarpt« på de relevante problemstillinger umiddelbart inden observationen - altså samme dag. Hun forberedte sig også på, hvordan hun fik formuleret sig bedst muligt over for pædagogerne, som hun jo skulle anviser ændrede arbejdsformer.

Hun husker ikke, om hun havde anført barnets fornavn eller navn i den foreløbige rapport, men hun havde sørget for, at man ikke kunne identificere barnet. Hun havde fra starten besluttet, at der skulle foretages

4705

tre observationer, og den tredje observation var aftalt med personalet og måske H. Barnet var lige startet ved de første to observationer, så også af den grund var den tredje observation planlagt fra starten.

Hun drøftede ikke sine observationer med den kollega, som overtog sagen. Hun ved ikke, hvordan rapporten er kommet ind i systemet.

Foreholdt rutebeskrivelse fra Krak vedrørende kørsel fra hendes hjemmearchiv til Frisenborg ad Silkeborgvej/rute 52 bekræftede hun, at det var den rute, hun kørte. Det er muligt at vælge en anden rute til Ikast forbi kontoret i Nr. Snede. Den rute valgte hun sædvanligvis, men hun tænkte, at den anden vej var bedre i glat føre. Det kan godt passe, at den rute hun valgte den pågældende dag, er to kilometer længere end den sædvanlige.

Det var begyndt at sne, da hun forberedte sig. Da hun kørte, var hun hverken i god eller dårlig tid, men hun ville være kommet for sent.

Efter ulykken talte hun med sin fællestillidsmand, som satte hende i kontakt med BUPL. De oplysninger, som BUPL har anført i anmeldelsen af 12. august 2015, fik de fra hende. De havde haft en

telefonsamtale, hvor hun fortalte, hvad der var sket, og hvor BUPL stillede hende spørgsmål.

Hun havde udtrykkeligt fortalt B, at erklæringen af 10. marts 2017 skulle bruges i arbejdsskadesagen. Det sagde hun til ham i telefonen. Hun havde fået overskrifterne af BUPL, og dem gav hun videre til B.

B har supplerende forklaret, at han har udarbejdet udtalelsen af 10. marts 2016. Han tilbød altid at lave en udtalelse, når en medarbejder stoppede. Den er lavet for at hjælpe A med at få et nyt job. I den udtalelse skrev han ikke noget om hjemmearbejdsplads.

Han har også skrevet erklæringen af 10. marts 2017. Han fik en henvendelse fra A ca. to år efter, at hun var stoppet i afdelingen, og hun bad ham om at lave beskrivelsen. Han var sikker på, at den var til brug for A's jobsøgning.

Havde han vidst, at beskrivelsen var til brug for arbejdsskadesagen, havde den set helt anderledes ud, bl.a. for så vidt angår eksempler på arbejdsopgaver, som han i givet fald ikke ville have medtaget. Sproget er også rettet mod daginstitutionsområdet. Han skrev det med hjemmearbejdet for at hjælpe A i jobsøgningssituationen, da hun ikke kunne køre bil efter ulykken. Hun skulle derfor have muligheden for at arbejde hjemme. Foreholdt, at beskrivelsen ifølge hans egen forklaring ikke svarer til virkeligheden, fastholder han, at det var for at hjælpe A. Han beklager, at han ikke var »skarp« på, hvorfor han havde skrevet dette, da han blev spurgt herom i byretten i januar 2021. Han fastholder, at A ikke selv kunne bestemme, om hun kunne arbejde hjemme. Der skulle ligge en klar aftale med ham. Det havde han sagt mange gange til alle medarbejdere.

Det var vigtigt, at A mødte ind på kontoret om morgenen. Dels var de meget pressede i afdelingen, og tilstedeværelse var derfor vigtig med henblik på sparring, dels havde afdelingen været gennem en turbulent tid, så der skulle skabes sammenhængskraft.

Det var ikke ønsket eller forventet, at A skulle forberede sig den pågældende morgen. Det er ikke i arbejdsgiverens interesse, at man forbereder sig i sidste øjeblik. Han var interesseret i, at hun overholdt sine aftaler og kom til tiden. Han synes, at det var en uheldig vej, hun valgte denne morgen. Vejen forbi kontoret ville have været bedre.

A stod ikke til rådighed for tilkaldevagter, akut arbejde eller lignende. Alle møder i afdelingen var planlagte i forvejen og fremgik af ugeplanen.

J's arbejdsforhold kan ikke sammenlignes med A's. J var psykolog, ansat i en anden afdeling og havde andre arbejdsopgaver. Han var ikke leder for J. K, L og I havde alle særvilkår, da de var sårbare personer. Han havde derfor lavet sær aftaler med de tre medarbejdere, herunder at de kunne arbejde hjemme i videre omfang end øvrige medarbejdere. Der var otte medarbejdere i afdelingen, og ingen havde den opfattelse, at de kunne arbejde hjemme, når de ville. Det var udgangspunktet, at medarbejderne skulle være på kontoret mest muligt. De havde fællesmøde én gang om ugen.

Han er overrasket over, at hans medarbejdere kan have en så anderledes forståelse af arbejdstilrettelæggelsen end ham selv.

Han er bekendt med, at A har taget kontakt til andre kollegaer, som har valgt ikke at afgive forklaring i sagen.

Han har ikke set den specialpædagogiske vurdering af 11. februar 2015 førend i forbindelse med landsrettens behandling af sagen.

H har supplerede forklaret, at hun er sikker på, at den 23. februar 2015 var første gang, at A skulle komme i institutionen. De trængte til, at der kom hjælp, så hun husker fornemmelsen af, at nu kom hjælpen ikke alligevel. Barnet havde flyttet stue i slutningen af januar, og derfor tænker hun også, at der ikke havde været observationer før den 23. februar. Der havde været et møde med forældrene. Det skulle aftales med hende eller pædagogerne på stuen,

hvis der skulle foretages observationer. Hun ville helt sikkert have vidst det, hvis A havde været der før.

Hun har ikke set den specialpædagogiske vurdering af 11. februar 2015 førend i forbindelse med landsrettens behandling af sagen. Barnets forældre har heller ikke set den. Hun undrer sig over rapportens indhold, da opgaven først var bevilget den 1. februar 2015, så der kunne ikke være planlagt observationer allerede henholdsvis den 2. og 3. februar 2015.

4706

M skulle være på stuen sammen med barnet under observationen. Der var ikke andre, der skulle deltage.

M har forklaret, at hun ikke set den specialpædagogiske vurdering af 11. februar 2015 førend i forbindelse med landsrettens behandling af sagen.

Den 23. februar 2015 var første gang, at A skulle observere barnet. Hun husker mødet med forældrene, og det blev på dette møde aftalt, at A skulle komme. På dagen husker hun, at barnet blev afleveret. Efter noget tid fik hun besked om, at A ikke kom alligevel. De så frem til, at A skulle komme, da de havde brug for pædagogiske redskaber. A kunne ikke observere barnet uden aftale. De ville sædvanligvis have drøftet, hvad der skulle ske ved en tredje observation, hvis der havde været to forudgående.

Retsgrundlag

I betænkning nr. 792 fra 1977 vedrørende arbejdsskadesforsikring hedder det i kapitel IV, afsnit D:

»...

2. Ulykkestilfælde indtrådt på vej til og fra arbejde.

Spørgsmålet om dækning af ulykkestilfælde indtrådt på vej til og fra arbejde blev drøftet allerede af det i 1929 til revision af ulykkesforsikringsloven nedsatte udvalg. Udvalgets flertal gik ind for et forslag om en sådan udvidelse af loven ud fra følgende betragtninger:

Arbejdstagernes færden til og fra arbejdsstedet er en absolut nødvendighed for arbejdets udførelse for arbejdsgiveren. For en stor gruppe arbejdstageres vedkommende er færden til og fra arbejdet langt den største med arbejdet forbundne risiko (f. eks. for så vidt angår kontorfolk), hvorfor det forekom rimeligt at medtage deres færden til og fra arbejdet som forsikringsgenstand, såfremt man overhovedet ville opretholde forsikringen for sådanne personer.

Endelig henviste man til, at en sådan ordning var gennemført flere steder i udlandet, bl.a. i Sverige og Tyskland. Mindretallet gik imod udvidelsen ud fra den betragtning, at forudsætningen for, at forsikringsbyrden lægges på arbejdsgiveren, må være beskæftigelsesforholdet, tjenesteforholdet. Denne forudsætning er efter mindretallets mening ikke til stede, så længe arbejdstageren er på vej til og fra arbejdet. Forsikringen bør kun være i kraft, så længe arbejdsgiveren har dispositionsret over arbejdstagerens arbejdskraft og kan forlange, at han følger de af arbejdsgiveren fastsatte anvisninger for arbejdets udførelse.

Endvidere henviste mindretallet til, at det ikke ville være rimeligt at pålægge arbejdsgiveren erstatningspligt for ulykkestilfælde, der skyldes risici, som han er uden indflydelse på og intet ansvar har for, samt til de misbrug, der ville kunne fremkomme, idet arbejdsgiveren ikke kan kontrollere rigtigheden af det af de skadelidte anførte angående omstændighederne ved ulykkestilfældets indtræden.

Socialministeren fulgte flertallet og foreslog en ny bestemmelse om områdets dækning indført i loven. Bestemmelsen kunne dog ikke opnå flertal i rigsdagen og udgik ved forslaget 2. behandling i folketinget uden nærmere motivering i udvalgsbetænkningen. Socialministeren udtalte ved denne lejlighed, at han ikke mente at kunne lægge pres på det parti, der havde modsat sig bestemmelsen,

»fordi man principielt må sige, at det i og for sig ligger uden for arbejdsgiverens risiko, hvad der passerer på vej til og fra arbejdsstedet«.

Udvalgets drøftelser om spørgsmålet har haft til resultat, at man i udvalget er enige om, at der - alt taget i betragtning - ikke synes grundlag for udvidelse af lovens dækningsområde til ulykkestilfælde indtrådt under færdene til og fra arbejdet. Der er i denne forbindelse lagt særlig vægt på det allerede i 1929 anførte argument om det urimelige i at pålægge arbejdsgiveren erstatningspligten for et risikoområde, som han ingen indflydelse har på. Endvidere har udvalget taget i betragtning, at en udvidelse som den drøftede vil medføre en betydelig stigning i antallet af regressager.

Endelig har udvalget lagt vægt på det forhold, at det pågældende risikoområde for tiden behandles i et særligt udvalg, hvor der bl.a. overvejes sådanne udvidelser i den lovpligtige motorforsikring, at en særdækning gennem den lovpligtige ulykkesforsikring ikke længere kan tillægges større selvstændig betydning.

...«

I bemærkningerne til arbejdsskadesikringslovens § 4 (lovforslag nr. 216 af 9. april 2003) hedder det:

»...

Det foreslås i stk. 3, der er nyt, at indføre en hjemmel for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om, i hvilket omfang skader, der indtræder under befordring til og fra arbejde, er omfattet af loven.

Skader opstået under befordring til og fra arbejde er efter gældende regler som udgangspunkt ikke omfattet af loven. Baggrunden er, at arbejdsgiveren ikke har nogen indflydelse på forholdene under de ansattes færdene til og fra arbejde. I visse situationer har befordring mellem hjem og arbejdssted imidlertid karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, og de ansatte vil dermed være omfattet af loven under denne befordring.

Det drejer sig eksempelvis om skader, der indtræder under befordring organiseret af arbejdsgiveren.

Ligeledes er skader opstået under befordring til og fra arbejde i forbindelse med tilkaldevagt omfattet af loven.

Et tredje eksempel er den situation, at en arbejdstager under befordring til og fra arbejde skal udføre et ærinde for arbejdsgiver.

Her gælder efter praksis, at såfremt ærinde for arbejdsgiver medfører en afvigelse fra den pågældendes

4707

sædvanlige rute fra hjem til arbejdsplads, vil vedkommende være berettiget efter loven under befordringen. Omvendt vil vedkommande sædvanligvis ikke være berettiget efter loven, hvis ærinde ikke medfører afvigelse fra den normale rute mellem hjem og arbejdssted.

Afgrænsningen af, i hvilke tilfælde og under hvilke forudsætninger arbejdstager undtagelsesvis er omfattet af loven under befordring til og fra arbejde, er hidtil fastlagt gennem administrativ praksis og retspraksis.

Med forslaget ønskes denne praksis præciseret i en bekendtgørelse.

Forslaget tilsigter ikke ændringer i den nugældende praksis, hvorefter skader opstået under befordring mellem hjem og arbejdssted kun undtagelsesvis vil være omfattet af loven.

Der ønskes alene en kodificering af praksis.

...«

Af dagældende bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003 om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde fremgår:

»§ 1. Befordring til og fra fast eller midlertidig arbejdsplads er sikret under loven, og skade, der opstår under sådan befordring, kan anerkendes som arbejdsskade, hvis tjenesteforholdet til arbejdsgiveren eller hensynet til virksomhedens interesser har indflydelse på befordringen. I denne vurdering indgår tidspunktet eller måden,

befordringen foregår på, og nødvendige forberedelser forud for befordringen. I vurderingen indgår ligeledes, om arbejdet efter sin art udelukker en klar sontring mellem fritid og arbejde, såsom rednings- eller forsvarsberedskab og deltagelse i fredsskabende eller fredsbevarende arbejde.

...

§ 3. Befordring til og fra fast eller midlertidig arbejdsplads betragtes i medfør af § 1 som sikret arbejde blandt andet når:

- 1) Pågældende udfører ærinde for arbejdsgiveren eller virksomheden undervejs til eller fra arbejdet. Sikringen omfatter selve ærinde og den afvigelse fra sædvanlig rute til eller fra arbejdet, som ærinde medfører, og ophører når ærinde er udført eller sædvanlig rute er genoptaget.
- 2) Pågældende medbringer arbejdsredskaber, arbejdsmaterialer eller andet udstyr. Sikringen omfatter skader, som forårsages af redskaberne m.v., herunder skader, som på grund af redskaberne m.v. får et større omfang end tilfældet ellers ville have været.
- 3) Pågældende tilkaldes af arbejdsgiveren eller nødsages til i virksomhedens interesse at møde på arbejdet i sin fritid eller forlader arbejdspladsen med rådighedsvagt. Sikringen omfatter også de nødvendige forberedelser i hjemmet umiddelbart forud for befordringen.
- 4) Pågældende som led i arbejdet eller virksomhedens drift skal på kursus, på tjenesterejse eller udstationeres. Sikringen under tjenesterejse omfatter tillige befordring mellem logi og midlertidig arbejdsplads.
- 5) Pågældende udfører arbejde, der udgår fra dennes hjem, og som indebærer befordring mellem kunder, klienter eller forretningsforbindelser m.v. efter en plan, som denne selv lægger.
- 6) Virksomheden arrangerer befordringen til eller fra arbejdspladsen, herunder når befordringen foregår i firmabil eller andet transportmiddel, som virksomheden råder over, med henblik på kundebesøg uden forudgående fremmøde i virksomheden eller med henblik på parkering udenfor virksomhedens område.
- 7) Pågældende udfører arbejde på flere arbejdspladser for samme arbejdsgiver, herunder ærinde på den faste arbejdsplads i forbindelse med igangværende hjemme- eller distancearbejde.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

A kom til skade i et trafikuheld den 23. februar 2015, da hun var på vej fra hjemmet i ... til en daginstitution i Ikast, hvor hun skulle arbejde den pågældende dag.

Det fremgår af bemærkningerne til arbejdsskadesikringslovens § 4, at skader opstået under befordring mellem hjem og arbejdsplads som udgangspunkt ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det fremgår videre, at baggrunden herfor er, at arbejdsgiveren ikke har nogen indflydelse på forholdene under de ansattes færdene til og fra arbejde. Befordring mellem hjem og arbejdssted har imidlertid i visse situationer karakter af egentligt arbejde i arbejdsgivers interesse, og de ansatte vil dermed være omfattet af loven under denne befordring.

Tilsvarende fremgår det af § 1 i den dagældende bekendtgørelse nr. 939 af 26. november 2003 om arbejdsskadesikring under befordring til og fra arbejde, at skader opstået under befordringen kan anerkendes, hvis tjenesteforholdet til arbejdsgiveren eller hensynet

til virksomhedens interesser har indflydelse på befordringen. I denne vurdering indgår tidspunktet eller måden, befordringen foregår på, og nødvendige forberedelser forud for befordringen. Bekendtgørelsen angiver i § 3 en række eksempler, hvor befordring til eller fra arbejdspladsen blandt andet kan anses som sikret arbejde.

A havde en fast arbejdsplads i administrationsbygningen i Nørre Snede, men hendes arbejde foregik i øvrigt i vidt omfang i daginstitutioner i kommunen. Hun tilrettelagde selv sit arbejde og transporten til de

4708

forskellige institutioner. Den pågældende dag kørte hun fra hjemmet direkte mod institutionen i Ikast. Det er oplyst, at den vej, hun ville have fulgt, hvis ulykken ikke var sket, er ca. 2 km længere end vejen, hvis hun først var mødt på den faste arbejdsplads i Nørre Snede og derfra var kørt videre til Ikast. Hendes forventede program resten af dagen er ikke oplyst.

Der er enighed om, at befordringen til institutionen som udgangspunkt ikke er sikret under arbejdsskadesikringsloven. Sagen angår, om det arbejde, som A måtte have udført i hjemmet i ..., før hun kørte mod institutionen i Ikast, medfører, at skaden opstået under kørslen er sikret efter loven.

A har forklaret, at hun om morgenen tjekkede mails, telefon og kalender, og at hun tillige læste i sit udkast til rapport om tidligere observationer for at forberede sig til dagens observationsopgave. Det tog ca. 15-20 minutter at forberede sig. Landsretten finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger ikke grundlag for at tilsidesætte denne forklaring. Det lægges således til grund, at hun forberedte dagens arbejde som beskrevet.

A havde ikke aftalt med sin arbejdsgiver, at hun forberedte sig hjemme den pågældende morgen. Der foreligger modstridende oplysninger om, hvorvidt hun kunne gøre dette uden tilladelse. Det er ubestridt, at A i vidt omfang selv måtte tilrettelægge sit arbejde, og efter bevisførelsen tiltræder landsretten, at der ikke er grundlag for at fastslå, at hjemmearbejde i form af 15-20 minutters forberedelse af dagens opgaver var i strid med vilkårene for hendes ansættelse.

Landsdommerne Peter Buhl og Cecilie Kabel Revsbech udtaler:

Vi finder, at forholdet ikke er omfattet af eksemplerne i bekendtgørelsens § 3. Spørgsmålet er efter vores opfattelse derfor, om udførelsen af hjemmearbejdet indebærer, at tjensteforholdet til kommunen eller hensynet til kommunens interesser på anden vis har haft en sådan indflydelse på befordringen fra hjemmet til arbejdspladsen, at skaden opstået herunder er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

A tilrettelagde selv, hvordan hun skulle komme til institutionen i Ikast, og kommunen havde ikke indflydelse herpå. Vi lægger til grund, at hun også selv tilrettelagde, hvor og hvornår hun ville forberede sig til arbejdsopgaven, og at det således var hende selv, der besluttede, at dette skulle ske i hjemmet, umiddelbart før hun kørte mod institutionen. Der ses ikke at have været noget til hinder for, at hun kunne have forberedt observationen på et tidligere tidspunkt, eller at hun kunne have forberedt sig på arbejdspladsen, og kommunen ses ikke konkret at have haft nogen fordel af, at A valgte at forberede sig som sket.

Vi finder derfor, at tjensteforholdet til kommunen eller hensynet til kommunens interesser ikke har haft en sådan indflydelse på befordringen, at der er grundlag for at fravige udgangspunktet om, at befordring fra hjemmet til arbejdspladsen ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Vi stemmer derfor for at tage Ikast-Brande Kommunes påstand til følge.

Landsdommer Linda Hebo Lange udtaler:

Jeg tiltræder, at A under de konkrete omstændigheder var i færd med at arbejde, da hun kom til skade under kørslen til institutionen

i Ikast. Jeg finder endvidere, at det udførte arbejde, herunder navnlig forberedelsen til den planlagte observation samme dag, som bl.a. bestod i gennemgang af den foreløbige specialpædagogiske vurdering, havde en tidsmæssig og naturlig forbindelse til arbejdet og derfor skete i arbejdsgiverens interesse. Herefter har Ankestyrelsen godtgjort, at arbejdet skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, det er foregået under, og ulykken er derfor omfattet af arbejdsskadesikringsloven, også jf. U2010.963/2V. Jeg stemmer herefter for at stadfæste byrettens dom.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, således at Ikast-Brande Kommunes påstand tages til følge.

Efter sagens udfald skal Ankestyrelsen i sagsomkostninger for begge retter betale 179.500 kr. til Ikast-Brande Kommune. 170.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand og 9.500 kr. til retsafgift. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens værdi og omfang og hovedforhandlingens varighed samt at Ikast-Brande Kommune ikke er momsregistreret.

Landsretten har ikke fundet grundlag for at tillægge Kommunernes Landsforening sagsomkostninger.

Thi kendes for ret

Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at A ikke ved færdselsuheldet den 23. februar 2015 var omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

I sagsomkostninger for begge retter skal Ankestyrelsen inden 14 dage betale 179.500 kr. til Ikast-Brande Kommune. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.